

EUSKO LEGEBILTZARRA
PARLAMENTO VASCO

2012KO ABENDUAREN 12KO OSOKO BILKURAREN HITZEZ HITZEZKO TRANSKRIPZIOA

Goizeko bederatzi eta hogeita hamahiruan hasi da bilkura

LEHENDAKARIAK (Tejeria Otermin): Egun on, egun on guztioi.

Gai-zerrendako puntu bakarra: "Eusko Jaurlaritzako lehendakaria hautatzea".

Erregelamenduko 165.3 artikulua arabera, lehen idazkariak Legebiltzarrean ordezkariak duten talde politikoek proposatutako lehendakariaren izenak irakurriko ditu.

Damborenea jauna.

LEHEN IDAZKARIAK (Damborenea Basterrechea): Por el portavoz del Grupo Parlamentario Nacionalistas Vascos se ha presentado la candidatura de don Iñigo Urkullu Renteria. Y por el grupo del grupo parlamentario EH-Bildu se ha presentado la candidatura de doña Laura Mintegi Lakarra.

LEHENDAKARIAK: 165.3 artikulua hori jarraiki, hautagaiek hitz egingo dute sostenguen kopuruaren arabera, hau da txikienetatik hasi handieneraino. Mintegi Lakarra lehendakariak dauka hitza bere gobernu programa ildo nagusiak azaltzeko hogeita hamar minutuz gehienez. Larogeita hamar minutuz gehienez, barkatu, gehienez. Zurea da hitza.

MINTEGI LAKARRA andreak: Lehendakari andrea, mahaikideak, legebiltzarkideak, herritarrak eta gonbidatuak, egun on.

Euskal Herria Bilduk erabaki du lehendakaritzarako hautagaia aurkeztea. Era zergatik? Koherentziagatik. Programa bat aurkeztu generen sendoa eta sakona. Horren inguruan talde bat bildu gunuen eta Euskal Herria Bilduk badu proiektu politikoa hemen, Legebiltzarrean eta jendeartean ere azaldu nahi duena.

Gure helburua da soluzioak ematea. Eta koalizio honek bereganatu du compromiso bat, hain zuzen ere jendearteak dituen soluzio horiei erantzunak emateko. Badugu proiektu aurrerazalea. Badugu talde prestua eta prestatua. Eta batez ere badaugu borondate politikoa hori aurrera ateratzeko. batu du proiektuaren inguruan.

Hori guztia da gaur hemen azaldu nahi dudana. Azaldu legebiltzarkideei hain zuzen ere azalduko dudan proiektu hau izango delako hurrengo urteetan gure ipar orratza. Izango da gure ardatza, egingo dugun politikaren oinarri sendoa. Baina baita ere azaldu nahi diegu herritarrei, azaldu nahi diegu jendearteari, hain zuzen ere beraiei eskatuko diogulako konplizitatea gurekin batera aurrera ateratzeko proiektu hau. Eta beraz, guretzat oso garrantzitsua da jendearteari esatea zertara etorri garen Legebiltzarrera, zer egin nahi dugun urte hauetan. Eta nola eskatuko diegun laguntza gurekin batera egin ahal izateko.

Somos conscientes del desprestigio generalizado de gran parte de la clase política y también de las instituciones. Somos conscientes de que a veces la inercia, la burocracia, las formas anquilosadas fagocitan aquellas fuerza que intentan traer un cambio a las instituciones. Lo estamos oyendo todos los días en la calle. Estamos oyendo que una cosa es lo que dicen los políticos en campaña y otra es lo que hacen. Que los políticos no responden a las necesidades que tiene la población.

Bien, creo que es hora de cambiarlo. Creo que es hora de implicarse, de arrimar el hombro, de trabajar en política y estar a la altura de las circunstancias. Creo que es hora de que los políticos escuchen y aporten. Que abran las ventanas y las puertas del Parlamento. Que conviertan estas paredes en muros transparentes de manera que la ciudadanía pueda ver lo que estamos haciendo aquí. Y que pueda colaborar, pueda participar. Que junto con los políticos puedan aportar soluciones a estos problemas tan graves que tiene este país.

Agerian jarri nahi dugu posiblea dela politika beste modu batera egitea. Badagoela posibilitatea baldin eta borondatea badago beste política bat egiteko eta politika hori beste modu batera egiteko. Galga ipintzea botere politikoei, botere ekonomikoei posiblea dela. Posiblea dela amaitzea gehigikeriekin. Eta behingoz, behingoz, ipini beharko genukeela botere politikoa botere ekonomikoaren gainetik, baldin ausardia badugu, baldin eta borodantea badugu. Eta biak ditugu: ausardia eta borondatea.

Por eso hemos venido aquí. Porque amamos este país profundamente. Porque amamos a sus gentes. Porque nos duelen sus dolores, nos entristecen sus penas y nos alegran sus alegrías. Y queremos darles respuestas a los problemas que les agobian.

Hemos venido a aquí porque estamos también en la calle y porque sentimos en la calle que nos faltan instrumentos, nos faltan herramientas para poder materializar los objetivos políticos y económicos que son necesarios para que las gentes de este país tengan más cotas de libertad, de soberanía, de igualdad, y de justicia social.

Y por eso, precisamente por eso, de lo primero que voy a hablar es de soberanía, por que es el quid de la cuestión. Es el eje de todos los puntos que trataré en estos noventa minutos, y en los siguientes meses y años.

Agerraldi honetan azalduko ditut herri honek dituen arazo nagusiak. Eta arazo larriak izanik ere, ez dira larrienak. Egietan arazo larriena da tresna nahikorik ez edukitzea. Baliabide nahikorik ez edukitzea arazoei erantzun bat eman ahal izateko. Ahalmen politiko falta, hori da egiatan arazo larriena. Eskuak loturik edukitzea erabakiak hartzeko. Eta Adibideak nonahi hartu ahal ditugu, hain zuzen ere egunontan erakundeetako langileekin gertatzen ari dena. Gure instituzioek ez daukate ahalmenik erabakitzeko nola, noiz eta zenbat ordaindu beraien langileei. Gure udaletxe, diputazio eta Jaurilaritzak ez dauka erabakimenik ezta hori ere erabakitzeko. Ez dugu erabakimenik erabakitzeko zer egin Seguritate Sozilean, zer egin gure federazio deportiboekin, ez daukagu erabakimenik erabakitzeko ze nolako eredu edukinahi dugu Hezkuntzan. Hori da daukagun egoera. Horrek ekarri gaitu hona. Hain zuen ere erabakimen kota horiek Portu ahal izatea eta horretarako baliabide guztiak erabiliko ditugu, guru eskura dauden baliabide institucional eta bestelako guztiak hain zuzen ere lortzeko erabaki kota horiek lortzea. Horretan datza gakoa.

Ez dut esango burujabetzak arazo guztiak konponduko dituenik. Ez. Ez gara inozoak. Badakigu arazoak larriak direnak. Baina beste alde batetik ikusten dugu kapaz bagara herri gisa joateko estatuengana bide erdia eginda daukagula. Kapaz bagara herri moduan joateko behar den lekuetara, orduan arazo larrien zati bat konpondu izango dugu.

Horregatik gaude hemen. Horregatik egingo dugu lan, ausardiaz eta umiltasunez, anbizioaz eta begirunez, elkarguneak bilatzeko asmoaz eta helburuei tinko eutsita. Zintzotasuna agintzen dugu, eta pazientzia, eta elkarlana, eta malgutasuna. Eta irmotasuna ere bai.

Gure helburua ez delako mugatzen Legebiltzarreko lau hormetara. Gure helburua da Euskal Herri Independiente eta Sozialista lortzea. Eta gure esku dauden baliabide horiek, tresnak eta eremu guztiak, foro guztiak erabaliko ditugu helburu horren mesedetan.

Eredu ekonomiko eta sozial ezberdina eraikitzen lagundu dugu. Begi bistakoa da gaur egungo ereduak porrot egin duela. Eta ez duela irtenbiderik, goitik behera ezarrita dago. Eta ezkerrekotik oso du. Edo norabidea aldatzen dugu ezkererra edo eskumatik amildegira goaz.

Queremos aportar nuestra firme voluntad, nuestra disposición al diálogo y nuestro proyecto político y económico en aras de una Euskal Herria mejor, más libre, más justa, más solidaria y más igualitaria. Una Euskal Herria donde sus gentes se sienten a gusto, piensen como piensen. Un país que finalice definitivamente con la violencia, que todavía persiste. Y que se cure de sus heridas, todavía abiertas. Y que sepa que la historia, con mayúsculas, se escribe de historias; y muchas de ellas están todavía sin contar.

Y para lograr eso vamos a necesitar entendernos, nos gustemos mucho o poco. "Entender al distinto" va a ser la primera lección que tengamos que aprender, empezando por esta casa. Pongámonos manos a la obra.

Atalez atal, orain ahaletuko dut zazpi puntutan eta aurretik esanez zein egoeraren azterketa eta ondoren proposamen zehatzak, proposamen zuzenak eskainiz azalduko ditutu zazpi atal, zazpi eredu. Eta Hajek dira zazpi atalak:

Lehena da: Erabakitze eskubidea.

Bigarrena: Gatazkaren konponbidea.

Hirugarrenik hitz egingo dut egoera ekonomikoaz. Luzeena izango dena.

Laugarrena da: Aukera berdintasuna eta parekidetasuna.

Bosgarrenik hitz egingo dut Hezkuntzaz eta Hizkuntzaz.

Seigarren postuan edo seigarren aldian hitz egingo dut: Parte hartzeaz.

Eta azkenik hitz egingo dut Eredu instituzionalaz eta administratiboaz.

Zein da gure ideia nagusia erabakitze eskubideari dagokiola? Edozein herrik eskubidea du bere buruaren jabe izateko. Hori da ideia nagusia eta hori da mugitzen gaituena.

Ze nolako azterketa egiten dugu egoerari buruz? Lehenik eta behin esan behar dugu eskubide horrek azalpen gutxi behar duela. Erabakitze eskubidea oinarrizko eskubide bat da. Eta herri honi ukatu egin zaio.

Herri honek eskubidea du esan ahal izateko nola eta norekin bizi nahi duen. Estatu izan nahi duen edo beste estatu baten edo biren menpeko izan. Ze nolako harremana eduki nahi duen auzokideekin, Nola antolatu nahi duen bere administrazioa. Zein eredu politiko ezarri nahi duen. Nolako hizkuntza nahi duen bereren gazteentzat, beraren haurrentzat.

Erabakitzea oinarrizko eskubidea da. Gizarte demokratikoetan egunero eramaten dena praktiketara. Hain gauza arruntekin. Gauza administratiboekin hainbat herritan zitean pitean galdetu egiten zaie beraien herritarrei zer pentsatzen duten beraien bizitzetan eragina duten gauzei buruz. Hori galdetzen bazaie edozertaz, nola ez galdetu herri bati zer pentsatzen duen bere etorkizunez, zer egin nahi duen bere buruaz, ia estatu nahi duen edo autonomia, ia norekin bizi nahi duen, ia nolako antolaketarekin bizi nahi duen funtsezko eskubida da. Eta hori da aldarrikatu egiten duguna.

Muchas de nosotras y de nosotros somos vascas y vascos en sustantivo, sin adjetivos. Somos y nos sentimos vascas. Queremos que se nos pregunte y queremos ser vascos porque es, porque vasco es una manera de estar en el mundo. Es una manera de estar en el mundo. Es una manera que debería de ser reconocida como tal, y que de forma natural, internacionalmente se debería de admitir con medios absolutamente democráticos. Preguntando, y haciendo que la respuesta sea respetada, sin vetos y sin limitaciones, como ocurre en otros países del mundo. Como ahora mismo está ocurriendo en Escocia, Flandes, Quebec, Montenegro.

Zein da gure proposamen zehatza eskubide honen inguruan?

Lehenengo proposamena da egintzaldi honetan planteatzea eta lehenetsuneko gaia izatea erabakitze eskubidea. Alderdi guztien artean mintzatu beharko dugu adosteko nola eramango dugun...

(1. zenbakiko zintaren amaiera)

(2. zintaren hasiera)

... erabakitze eskubidea.

Alderdi guztien artean mintzatu beharko dugu adosteko nola eramango dugun aurrera eskubide hau. Helburu politikoak ezarri beharko ditugu aurretik, azken muga definitu beharko dugu, eta gero ikusiko dugu nolako baliabideak erabiliko ditugu horretarako. Beraz, elkarrizketa ezinbestekoa izango da.

Pausuz pausu, modu dialektiko batean, elkarrizketa lanabesa izango da, komunean daukagunetik abiatu eta gehiago urruntzen gaituen punturaino heltzeko.

Por encima de acuerdos o divergencias sobre la coyuntura y la estrategia a seguir sobre esta materialización del derecho a decidir, ofrecemos y pedimos un compromiso serio para llevar a último término la construcción de Euskal Herria, un Euskal Herria conocido, reconocida y unida y reconocida dentro de la comunidad internacional.

Porque nuestro objetivo no es hacer un texto que se guarde en un cajón siete años bajo siete llaves y que se olvide para siempre. El objetivo es poner en práctica instrumentos democráticos consensuados y eficaces para que la voluntad de la población pueda materializarse, sea la que sea.

Y, por supuesto, el derecho a decidir hay que consensuarlo, primero, aquí, y después llevarlo a Madrid o a Paris.

Luze joango da, badakizue, guztiok dakizue zenbat denbora daukazuen; beraz, nahi duzunean, postura aldatu edo hura ez daukazue, ez, nik bakarrik, sentitzen dut.

Bigarren puntua da gatazkaren konponbidea. Eta hor ere ideia nagusi bat trasladatu nahi dugu.

Bakea behar dugu, bakea behar dugu. Bakea oroimenean, justizian eta elkarkidetzan oinarrituta.

Nola, nolako azterketa egiten dugu orain daukagun egoerari buruz.

Ba, lehenik eta behin, esan behar dugu bakea indarkeria eza baino askoz ere gehiago dela. Bakea da justizia, bakea da errespetua. Eta ez dago bake iraunkor eta jasangarririk akordioetan oinarritzen ez denik. Normalizatu behar dugu herri honen politika. Elkar ezagutu behar dugu, ezberdina onartu eta, mingarria izan arren, eta bada, gure historia hurbilari aurrez aurre begiratu.

Kalean modu naturalean egiten ari dena, guk ere egin beharko dugu. Askotan herritarrak gure aurretik doaz, gure herritarrak hurbiltzen ari dira elkarrengana; herritarrek emane san digute irakasten bat, modu natural batean egiten ari da errekonziazazi... elkar batzea. Eta askotan politikariok ditugu askoz ere arazo handiagoak bide hori egiteko herritarren egiten dutena baino. Ikas dezagun herritarrengandik.

Porque vamos a tener que convivir unos con otros, porque este es un país plural. El relato de la violencia que ha vivido y todavía vive este país, se conformará uniendo los relatos de las personas que la han sufrido, de todas ellas, de todas las personas que lo han y lo siguen sufriendo. Pretender que solo haya un relato es negar la realidad. Solo

los niños creen que cerrando los ojos desaparece lo que tienen delante. No podemos permitirnos actitudes infantiles o políticamente irresponsables. Pedimos, y ofrecemos, madurez y compromiso. Porque la Paz es un constructo, es decir, es algo que se va definiendo según se va construyendo, según se va avanzando en su construcción. La Paz es un estado político dialéctico y dinámico, cuyo carácter lo dan las personas que participan en el proceso.

Bakearen eraikuntzan parte hartu behar dute, baita ere, gatazkarekin zerikusirik izan dutenak. Batetik, egun preso dauden pertsonak; bestetik, biolentzia guztien biktimak izan direnak.

Legebiltzarra foro egokia izan daiteke normalizazioan aurrera egiteko, baina ez da forobakarra, ez da eremu bakarra. Bakea ezin da idatzi paper batean, firmak bildu eta dekretuz inposatu. Bakea eraiki behar da, bakea sortu behar da, egin, egin behar da. Eta egin behar da Euskal Herriko beste lurralde historikoekin, Nafarroarekin eta Iparraldearekin batera; egin behar da bi estatuekin; egin behar da jendetzarekin, jendearekin. Bakea kolore anitza da. Eta EH Bildu egon egongo da bakea eraikitzeko sortuko diren eta, honez gero, sortuta dauden xede, foro, talde, eremu eta bilkura guztietan, eta etxe honetan sortuko ditugunetan ere.

Zeintzuk dira bada gure proposamen zehatzak bakegintzan.

En esta construcción colectiva, que es la paz, queremos aportar nuestra voluntad de entendimiento. Para ello, ofrecemos el Acuerdo de Gernika, donde ya proponíamos que el diálogo se establezca en base a los Principios Mitchell, es decir, el desarme total verificable, el respeto de los acuerdos multipartitos y el fin de las acciones hostiles y violentas. Ofrecemos dar pasos unilateralmente para el acercamiento entre distintos y ofrecemos, junto con otros muchos, por supuesto, nuestra apuesta porque las propuestas de Aiete salgan adelante. Y pedimos. Pedimos correspondencia con estos compromisos. Porque realmente

creemos que estamos en un punto de inflexión de la Historia, y nuestras actuaciones de ahora, estamos convencidas de eso, van a marcar el futuro de las próximas generaciones.

Tenemos que tener responsabilidad política en este momento. Es un momento, realmente, importante, es una oportunidad histórica que, de ninguna manera, tenemos que dejar pasar, de ninguna manera. Cotas de madurez, de compromiso y de hacer frente a la situación que tenemos.

Pensamos que tenemos dos campos de actuación: un campo interno, en casa: debemos de ser capaces de acordar unos mínimos comunes de convivencia, sí o sí. Porque la convivencia no es una opción; es una necesidad. Para ello, debemos de trabajar en una comisión de la verdad y de la convivencia, de manera que sea un instrumento eficaz para redactar las normas que fijen los ejes de esa convivencia futura, que va a ser imprescindible.

Y otro campo de acción, por supuesto, es el externo: debemos exigir a los estados que abandonen su actitud hostil y obstruccionista, y que finalicen con la violencia jurídica y con la violencia institucional que existe actualmente.

Alde horretatik, ezinbesteko izango da presoen etxeratzea eta prozesu hori, jadanik, martxan jartzea eta erbesteratutak "euskalerriratzea". Horixe da erronka. Munduko edozein herritan egin den bezala, bakegintzarako erabakia behin hartuz gero, gatazkaren ondorioei erantzunak eman behar zaizkie.

Hori da gure proposamena. Gure proposamena da herri gisa jokatea, jokatea eta aurkeztea bai Espainian eta bai Frantzian, eta esan bakea nahi yugula, bakea behar dugula. Herri honek bakean bizi nahi duela. Eta errespetatu behar direla eskubide guztiak, norbanakakoak eta eskubide kolektiboak,

Beraz, biktimak aintzat hartu behar dire eta egokitu behar da presondegiko legea eta erbestean daudenak itzuli behar dira, eta tortura erradikatu eta zigortu behar da, eta bortizkeria instituzionala ez da debalde atera behar, eta nola ez, jarduera politikoa ez da zigortuko. Ez dago onertzerik atxilotzea eta kartzeleratzea bakarrik jarduera política hutsa egiteagatik.

Kapaz baldin bagara herri gisa hau guztia eramateko Estatuengana elkarrekin bide erdia eginda daukagu.

Beraz, esan bezala, lau horma hauen barruan bakea eta elkarbizitza lortzeko egingo diren foro guztietan egongo gara; eta baita ere kanpoan egongo diretan ere. Erakunde honetan bide hori hasteko, proposamen egokia ikusten dugu bakegintzaren inguruko eztabaida sakona egitea eta mahai gainean jartzea Legebiltzar honetan ordezkaritza duten sentsibilitate guztiak sortutako batzorde bat. Hau da egiazen eta elkarbizitzaren batzorde berria; hori proposatzen dugu. Eta proposatzen dugu batzorde honetara etortze herri honetan bulnerazioak jasan dituzten pertsona eta erakundeak.

Hirugarren puntua pasatuko naiz, eta hauxe da luzeena: egoera ekonomikoa delako. Eta, noski, atentzio behar dugu, arreta behar dugu eta datuak emango ditut, eta espero dut segitu ahal izatea errez.

Idea nagusia badugu atal honetan; eta idea nagusia da: badago aurre egitea krisiari, baldin eta beste politika ekonomiko bat aplikatu egiten badugu, badago aurrera egitea.

Egoera aztertu egin dugu eta hauxe izango litzateke guk egin dugun egoeraren azterketaren laburpen bat.

Eta lehenengo konstatazioa argia da, lehenengo konstatazioa da ez dugula tresnarik ezta erabakimenik egoeraren larriari erantzuteko. Hori

hala da, hori hala da. Hasi gaitzke partzeak ipintzen, hasi gaitzke tiritak ipintzen, hasi gaitzke zuloak tapatzen eta harrakalak estaltzen. Baina egiatan ez dugu tresnarik egoeraren larriari erantzunik emateko. Eta lehen aipatu ditut adibide batzuk eta egunero ikusten ditugun nonahi. Eskuak loturik gaude, ez dugu baliabide politikorik. Erabaki bat hartu nahi dugunero, badugu aurretik dekretu bat, badugu aurretik inposaketa bat. Eta hori da lehenengo arazoa, gure tresna politiko horiek gureganatzea.

Hori da egiten dugu lehenengo irakurketa bat.

Tresna politikoak falta zaizkigu eta inpotentzia ematen du horrek. Ematen du inpotentzia ikusteak arazo arruntenetan gure langileen soldaketan ere ezin dugula erabakirik hartzea; nola edo hala eman behar diogu erantzun bat arazo honi.

Batez ere, kontuan hartuta krisialdi hau ez dela egun batekoa, krisialdi hau sakona da, luzea izango da, ez da arina eta ez da laburra eta premiezakoa da ahalik eta arinen erantzunak ematea; lehen, ahalik eta arinen ipini behar ditugu tresnak, hartu behar ditugu neurriak honi buelta emateko.

Ze, egiatan, hau izango da urte batzutarako eta gure hurrengo belaunaldien etorkizuna baldintzatuko du.

Arazo larrienak zeintzuk dira: enplegu falta, batez ere, falta baina enplegua galtzea; finantziario eza eta likidazio falta, inbertsioen jaitsiera, murrizketak eremu sentsibleetan, murrizketak arlo guztietan eta, batez ere, pobrezia igoera.

Gauza bat esan nahi dugu; krisia dago, bai; eta krisi sistemikoa da. Baina egia esan ez da gastuen krisia, diru sarreren krisia da eta, batez ere, da lehentasunen krisia. Zeri eman lehentasuna. Ze, dirua egon badago. Baina kontua da zertan gastatzen den.

Eta da horren beste sarrera eta horretarako badaude neurriak, badaude metodoak eta gero garatuko ditut eta azalduko ditut; batez ere da zeri ematen...

(2. zintaren amaiera)

(3. zintaren hasiera)

... sarrera eta horretarako badaude neurriak, badaude metodoak eta gero garatuko ditut eta azalduko ditut. Batez ere da zeri ematen diogun lehentasuna gastua egiteko, horretan datza gakoa.

Euskal Herriaren Bilduren irudiko, gure ustez, lehentasuna da pertsonen ongizatea. Lehentasuna ez defizit publikoa gutxitzea. Pobrezia dagoen bitartean ez da etikoa diru publikoa bideratzea defizit publikorako eta bankuei dirua emateko, ze defizit publiko hori bankuek generatu dute eta, azken finean, jendearengana joan beharko lukeen diru hori zuzenean doa berriz ere bankuetara.

2011ko udaran Partido Popularrak eta Partido Sozialistak, Espainiakoak, (EAJren abstentzioarekin) Konstituzioa aldatu zuten, defizit publikoari, publikoaren murrizketari lehentasuna emateko. Momentu batean, antza, omen ikusi zuten bankuei zor publikoa ordaintzea garrantzitsuagoa zela gastu soziala baino. Ondoren etorri den guztia erabaki horren ondorioa da.

Espanian Konstituzioa aldatu zuten eta erkidego autonomiko honetan aurrekontuen egonkortasun legea inposatu zuten edo inposatu zaigu. Honen helburua ere defizita murriztea da. Eta horretarako egin da udaletxeei egoera finantzieroa hobetzea, bai, baina beraiek ordain dezaten beraiek daukaten defizit publikoa, hau da, beraiek emateko diru gehigarri hori bankuei. Noski, zerbitzu sozialen kontura.

Burujabetza behar dugu, hain zuzen ere, puntu hauetan guztietan erabaki egokiak hartu ahal izateko. Eta hau da biziraupen kontua erabaki ahal izatea, biziraupen kontua. Ez da aukera, beharizana da.

Aunque en los últimos años la Comunidad Autónoma Vasca ha podido hacer frente a la crisis económica mejor que otras comunidades, gracias a una situación previa más favorable, los últimos datos indican que el proceso de degradación económica se está acelerando y que el paro aumenta de una manera exponencial. Estamos lejos de aquel 10 % de tasa de paro que, según Eustat, teníamos hace solamente dos años. Según los últimos datos del Instituto Nacional de Empleo, tenemos una tasa de paro del 15 %. En dos años hemos pasado del 10 al 15 %.

Tenemos 900.000 empleados y 171.000 parados, 52.000 parados en Navarra. Y hay comarcas, como Ezkerraldea, por ejemplo, que tiene una tasa de paro cercana al 24 %.

Barne Produktu Gordinaren % 1,2 jaitsi egin da aurten. Milatik gora enpresa itxi egin dira abuztura arte erkidego autonomo honetan eta ehundaka enpresa gehiago desagertuko da, ez badaukate aukerarik mailegua lortzeko interes onargarri batean. Eta onargarri esaten dut... momentu honetan interesa daukate % 8an, Alemanian, esate baterako, % 1ean dute interesa, eta % 8an baldin badute, nekez ibiliko dira gero karga finantziario horiei erantzun ahal izateko. Beraz, kreditoak, maileguak bai, baina interes logiko, interes onargarri batean.

Gure enpresa gehienak PYMEak dira, % 90, hau da, gehienek daukate 50 langile baino gutxiago. Eta ez dut ezta aipatu nahi ere autonomoen egoera eta enpresario txikien egoera merkatalgoan, esate baterako. Nekez utsiko diote bakarrik laguntzarik gabe krisialdi honi, laguntza beharko dute, mota guztietako laguntza.

Ante esta situación, no vemos otra salida que un cambio de paradigma. El objetivo no es que el capital gane más, sino que todas las personas vivas

mejor y más dignamente, y para ello hay que ayudar a las empresas, por supuesto, pero solo en la medida en que generen trabajo digno. Trabajo digno porque estamos viendo cómo personas que tienen un sueldo legal, están también entrando en los límites de la pobreza. Es lo que se llama el working poor o lo que se llaman los mini-jobs en Europa, que los está exportando aquí también, es decir, personas con un contrato legal que están entrando en los niveles de pobreza.

Por lo tanto, habrá que ayudar a las personas, a las empresas, pero a aquellas que compartan riqueza, esa riqueza que generan y que inviertan en economía social y no en economía especulativa.

Eta horretarako baditugu proposamen zehatzak. Ekonomia oso eremu zabala da eta nik batez ere kokatuko dut begirada puntu konkretu batzuetan: enplegua, finantziarioa, fiskalitatea, kupoak, zerbitzu sozialak eta energia.

Has gaitzen enpleguarekin, hain zuzen ere, horrenbeste arduratzen gaituen gaiarekin. Bi dira premiazko eginbeharrak. Lehena da dagoen enplegua banatzea, eta bigarrena da enplegu berria sortzea. Noski, bigarren honetarako dirua behar da eta hurrengo atalean azalduko dut zein den gure proposamen zehatza diru gehiago lortzeko, fiskalitateari buruz eta beste gai batzuei buruz hitz egingo dudanean, nola lortu diru hori.

Baina has gaitzen lehenengo puntuarekin, nola banatu enplegua. Enplegua banatzeko proposatzen dugu, lehenik eta behin, 35 orduko lanaldia ezartzea, hori egiteko eskumena duten erakundeetan, noski. Eta, oro har, eredu hori sustatzea lan merkatuan, 35 ordukoa. Proposatzen dugu jubilazio adina aurreratzea eta errelebo kontratuak egitea 60 urtetik aurrera.

Proposatzen dugu Espainiako Kongresura eramatea proposamena SMI edo gutxieneko soldata finkatzea 1.075 eurotan, hain zuzen ere, kopuru horretan finkatu delako pobrezia-errekiko muga. Eta uste dugu interesante izan daitekeela, ez orain bertan egiteko, baina bai mahai gainean jartzeko eta horretaz debatitzen hasteko, hiritarren oinarritzko errenta. Gai interesantea

dela uste dugu, uste dugu hori jada mahai gainean ipini daitekeela eta epe ertainean horretaz hitz egin beharko genukeela.

Ganbara honetan jabetu behar gara bazterketa pairatzen dutenek bizi duten egoeraz. Oinarrizko errentarekin edo pentsioekin gertatzen dena, esaterako, lotsagarria da. Pentsioak izoztu egin dira eta IPCa igo egiten da, Madrilek horretarako ezkutuko trikimailuak erabiltzen ditu eta de facto jaitsi egiten zaie pentsiodunei beraien diru iturria.

Nik batzuetan pentsatu dut, 500 euroekin bizi behar baduzu, nolako bizitza duzu? Baduzu beste bizitarik aparte pentsatzetik "nola bizi naitekeen 500 euroekin?". Hori baino ez banu, zer beste bizitza gelditzen zait horretaz beste pentsatzeko, gozatzeko, nire bizitza oso bat, pleno bat izateko? Ez duzu, ez duzu aukerarik bizitzeko, bizi pleno bat eramateko. Eta ez dakit konszienteak garen horretaz, ez dakit.

Para crear empleo debemos fortalecer el tejido industrial vasco, que es muy endeble. Proponemos la creación de un centro de vigilancia tecnológica, también tiene otros nombres en Europa. Son centros que en Europa llevan funcionando 25 años en casi todos los países europeos y que ayudan a las empresas, normalmente gratuitamente, a veces a cambio de una pequeña aportación económica, a asesorarles en las contrataciones, actualizarse en el campo de las TICs y en otros aspectos que contribuyen a mejorar su producción, porque a veces empresas pequeñas con personas que llevan muchos años trabajando en ellas, con una cualificación personal que se ha quedado envejecida, necesitan incorporar nuevas personas, nuevas técnicas y no tienen capacidad suficiente, por sí mismas, para poder estar al día en el mercado tecnológico, en el mercado de las contrataciones.

Y un centro de vigilancia tecnológica que les ayude, que les apoye, que les haga un servicio público, ayudándoles a qué tipo de personas conviene más contratar o a qué tipo de tecnologías tendrían que sumarse para poder mejorar su producción, sería un servicio importantísimo para ayudar a fortalecer ese tejido industrial vasco que, realmente, es muy endeble. Es cierto

que antes se han dado ayudas, es cierto, pero no sabemos si han sido efectivas, es que no lo sabe nadie porque los 10 últimos años no se ha hecho una evaluación de las ayudas que se han dado a las empresas.

Inbertsioa sustatzeko inbertsiorako fondo estrukturala sortzea proposatzen dugu, berrikuntzarako eta inbertsio teknologikorako politika publikoak berregituratzeko asmoaz. Gure industriagintza ahula da, bakarrik % 4k dauka maila teknologiko altua, gero badauka maila teknologiko ertainean % 27, baina % 60 daukagu oso maila teknologiko baxuan. Ezin baduzu konpetitu teknologian, kanpoko merkatuetara zoazenean, konpetitu behar duzu soldatetan, zure soldatak jaitsi, konpetigarria izateko, lehiakorra izateko kanpoko merkatuetan. Eta ez dago konpetitzerik Turkiarekin edo Txinarekin, ez dago konpetitzerik. Horregatik behar dugu maila teknologikoa igotzea gure enpresetan, hain zuzen ere, teknologian izan behar dugulako lehiakorrak.

Esaten dudanean, gainera, ez dugula jaitsi behar soldatarik, bide batez aipatu nahi dut elementu bat. Hemen dauzkagun langileei aplikatu behar diegu hemengo lan hitzarmena. Gertatzen ari da erkidego honetan kanpoko langileei aplikatu egiten zaiela, portugaldarrak badira, Portugalgo lan hitzarmena edo, errumaniarrak badira, Errumaniako lan hitzarmena. Eta hori ez dago onartzerik. Hemen lan egiten duten langile guztiei aplikatu behar zaie bertako lan hitzarmena, eta ez beraien jatorrizko herrietako lan hitzarmena.

Azkenik, bueno, azkenik ez, badakizue hau luze doa, proposatu nahi dugu inizatiba publikoa duten elkarte kooperatiboak, hau da, SCIP, Sociedades Cooperativas de Iniciativa Pública, adibide bat ipintzeko, Bilboko garraioa, Bilboko autobusak enpresa pribatu baten eskuetan daude, Beolia. Eta zerbitzu publiko bat izan beharko luke. Zergatik? Enpresa pribatu baten eskuetan baldin badago, nola edo hala egongo dira murrizketak edo murrizketak langileak kanporatuz edo murrizketak mantenuan, askotan gertatzen dena. Eta garraio publikoa izan behar da zerbitzu publiko bat, hemengo enpresa batek, esate baterako, aipatzen ari naizen, Iniziatiba Publikoko Elkarte batek sustatua, non langileak eta inbertsoreak diren enpresa horren partaide, esate baterako. Oso inportantea ikusten dugu sektore

publikoa indartzea eta sektore publikoak koordinatzea eta sustatzea bertako ekonomia. Inzentibo fiskalak eman behar dira eta ekonomia eraginkorra egin behar dugu, sektore publikoa izan behar da motorea, izan behar da lokomotora, tren horretatik tiraka egingo duena.

Eta hori nola egiten da? Hori egiten da aldatuz pentsamendua, goitik behera egin ordez, beti gora egin dezagun. Has gaitezen eskualdeetatik, esate baterako. Ikus dezagun eskualdeetan dauden beharrak, dauden beharizanak modu global batean eta ikusi (...) batean erabaki ordez zer nolako enpresa, zer nolako garraio edo zer nolako museo ipiniko dugun eskualde batean, ikusi eskualde horrek egitan zer nolako beharizanak dauzkan, ea sektore, ea hezkuntza arloan, ea osasungintzan, garraioan, industrian eta, orduan, hasi osatzen eskualde horri begira dauzkan behar ekonomikoak eta behar sozialak, eta enpresak sortu hor eta eskualdez eskualde egin sare bat.

Beraz, proposatzen duguna da plan integral bat: lagundu PYMEak, lagundu kooperatibak eta, alde horretatik, esaten dugu...

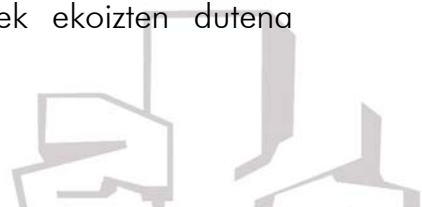
(3. zintaren amaiera)

Comienzo de la cinta nº 04

...sare bat.

Beraz proposatzen duguna da plan integral bat. Lagundu Pyme-ak, lagundu kooperatibak, eta ildo horretatik esaten dugu lehentasuna eduki behar dutela bai zerbitzu sozialeko enpresek, bai Pyme-ak eta bai kooperatibek erakunde publikoek egiten dituzten lizitazioetan. Beraiek eduki behar dute lehentasuna.

Baina beti ere (...), jendearen beharizanetatik abiatuta. Adibide bat ipiniko dut. Larrabetzun esaten baterako badago eskola jantoki bat non gurasoek kudeatu egiten duten eta bertako nekazariak ekoizten dutena

erabiltzen dute jantoki horretan. Alde batetik ari gara sustatzen lehen sektorea. Beste alde batetik ari gara merketzen eskola jantokiaren prezioa. Eta ari gara egiten oso gauza garrantzitsua eta da ekoizletik kontsumitzailearengana dagoen tarte murriztea.

FAOk berak errekomentatzen du gutxienez kontsumitzen dugunaren % 50a izatea hurbilekoa. Eta gu momentu honetan bakarrik daukagu hurbil, bakarrik kontsumitzen dugu hurbiletik % 5a. Eta beste 95a hainbat kilometroetatik ekartzen dugu hona. Zergatik ez hasi kontsumitzen hurbiletik daukaguna? Hori da elikadura subirautzaren kontzeptua eta askoz ere atal gehiago dauzkana. Baina hori da bat, aurrezten dugu garraioan, aurrezten dugu energian, aurrezten dugu kutsaduran eta gainera sustatu egiten dugu bertako ekonomia eta gure sektorea. Kontzeptu hori egiatan oso garrantzitsua da eta garatu beharrekoa hurrengo urteetan.

Para poner en marcha estos planes hay que incentivar la economía de las comarcas. Fortalecer y mejorar el sector público, repito, y para eso se necesita dinero, por supuesto. ¿Y de dónde lo sacamos? Vamos a hablar de la financiación.

Hay cuatro líneas principales de actuación. Una es invertir aquí el capital generado aquí. No privatizar las entidades financieras creadas con los ahorros de la población vasca. Recortar gastos no prioritarios y de escaso interés social. Y por último, no descartar el endeudamiento si es para invertir en economía real acudiendo al Banco Europeo de Inversión, al BEI.

Inversión de capital es el primer punto que he mencionado. Hace dos, en el año 2010, el capital extranjero invirtió en esta Comunidad 4.000 millones de euros. En ese mismo periodo, el capital vasco invirtió 40.000 millones de euros en el extranjero, diez veces más. Exportamos dinero.

Y además, alguna de estas empresas que exportan dinero luego tienen ERE en sus empresas de aquí. Me parece que luego van a estar en la puerta. Se están deslocalizando las empresas vascas. Primero se descapitalizan y

después se trasladan a lugares donde les producen más beneficios aunque tengan que condenar al paro y a la pobreza a aquellos que generaron la riqueza que les permite expandirse. Es totalmente impúdico.

El capital que se genera en el País Vasco debe de invertirse en el País Vasco para crear empleo. Habrá que apelar a esos supuestos valores de los empresarios vascos y de las empresarias vascas y también habrá que crear normativas que impidan que la plusvalía generada por y por las trabajadoras vascas y vascos provoque sus propios despidos.

Finantza entitateei buruz, zer esan? Ba gauza bera esan dezakegu entitate finantzieroei buruz. Erkidegoko herritarrek kutxetan metatu duten beraien aurrezkiekin, beraien libretatxoetan 35.000 milioi horiek zorian daude banku pribatura pasatzeko, oso epe laburrean. Hemengo kutxek kontrola galtzen dutenean Kutxabank-ekin. Eta galdu egingo dute. Kutxen Legea eta Europaren araudia indarrean ipiniko diren momentuan. Italian gertatu da hau, Italian prozesu bera gertatu da.

Lehenago egin zutena izan zen, lehenago bereiztu, alde batetik obra soziala eta beste alde batetik banku lana. Eta egin zutena izan zen fundazio baten bidez obra soziala utzi kutxen eskuetan, eta oraingoz kontrolatzen zuten.

Gero ipini ziren lege berriak kapital pribatua sartu ahal izateko. Kapital pribatua sartu egin zen, noski, barra-barra.

Eta gero, kapital publikoak egin zuena izan zen kutxek zeukaten kapital publiko apurra erosi. Eta azkenean gertatu zen, banku pribatu bat, guztiz pribatu bat. Obra soziala zeharo desagertuta.

Kutxabank-en kasua benetan larria da, bankarizazioaren aldeko apustua egin zen, bai, eta zaila da buelta ematea, baina oraindik badago zeregina. Oraindik bildu behar dira, Legebiltzarrean bildu behar dira alde batetik kutxetako batzordeak eta guk proposatzen duguna da Legebiltzarrean sortzea

propio, bereziki batzorde bat horren gainean oso azterketa sakona egiteko, gure sistema finantzieroz. Gure sistema finantzieroz.

Hemen sakondu behar dugu, zeren hemen ez badago diru iturri hori, akabo, akabo, gure enpresek behar duten mailegu sorta hori, behar duten mailegu lerro hori ez dute jasoko eta benetan oso egoera larrian egongo dira.

Euskal Herriak behar du sistema finantziero indartsu bat eta Legebiltzar honetan hasi gaitezke sortzen propio batzorde bat horren gainean hitz egiteko.

Zeren lehenengo zantzuak ikusten ditugu. Vital Kutxak berak, pasadan urtean pasatu da, 15 milioitik 5 milioira obra sozialean. Hau da, heren batera pasatu da. Hurrengo pausoa da guztiz desagertzea, Italian ikusi dugun prozesu bera, edo Nafarroan ikusi dugun prozesu bera.

Galera hirukoitza da, ez dago inbertsiorik egiteko dirurik, beharrizan handienak dauden garaian, hau da, diru gehien behar dugun garaian gastu sozialerako, ez dago dirurik gastu sozialerako, eta gero, enpresek eta familiek ez dute behar duten mailegua.

Eta azkenik, oso lazgarria den kontua eta gainera desjabetzeak. Eta gainera desjabetzeak. Ez dago onartzerik desjabetze bat gehiago, bat ere ez.

Eusko Jaurlaritzak inizatiba hartu behar du bankuetxeekin mintzatzeko eta etxegabetu nahi diren familiei aukera emateko alokairu soziala izan dezaten.

Eta gero, berriz ere, egoera ekonomikoa hobetu egiten denean, ba berriz ere heldu beraien hipotekari.

Hemen galdera bat sortzen da. Nola da posible Erkidego Autonomo honetan, hamarkada batean, 2001etik 2010era ehun eta 143.000tik gora etxebizitza eraikitzea, egoteaz hirurogeita 15.000 etxebizitza hutsik eta aldi

berean dauzkagu 100.000 pertsona Etxebiden pisu baten zain. Ez da ulertzen. Hemen zerbaitek ez du funtzionatzen.

Eta oraindik segitzen dugu hori guztia arautzeko legerik gabe. Erkidego hau da erkidego autonomiko bakarra, beno Ceuta eta Melilla kenduta, etxebizitzaren legea ez daukanik. Bakarra, Ceuta eta Melilla kenduta.

Recortar gastos. En este esfuerzo por conseguir dinero para la creación de empleo y la inversión en el tejido industrial, parece más que razonable, parece indispensable plantear una moratoria al Tren de Alta Velocidad. Ya tenemos necesidades donde gastar esos 500 millones anuales que se adelantan para su construcción.

Para hacernos una idea, estos 500 millones anuales se prestaron en ayudas sociales 322 millones anuales. Es decir, por debajo de estos 500 que se presupuestan para el TAV. Y se prevé por ejemplo ahora que la paga extra de navidad supondría un monto de unos 208 millones, es decir, menos de la mitad de lo que supone el gasto anual para el TAV.

Es un tren que en un sentido real y en un sentido figurado no lleva a ninguna parte, no está asegurada su construcción más allá de Vitoria, más allá de Castejón, ni tampoco está asegurada la construcción con Europa porque ya se ha paralizado el tramo de Iparralde y porque ya se ha hecho un estudio en Iparralde, según el cual, la línea que tienen actualmente no se va a saturar hasta el año 2050.

Por lo tanto, es hora de hacer un plan, repensar las necesidades de transporte y hacer un plan integral. Muchos de los tramos ni siquiera están licitados. Realmente de toda la obra se ha construido sólo el 3 % y empeñarse en decir que ya que está empezada vamos a terminarla, sería como comprar un cuadro carísimo para aprovechar la escarpia que tenemos en la pared.

Txarrena da gauzak egiteko estiloa. Estilo bera ikusi dugu Supersur-en, ikusi dugu Aeroportutan, ikusi dugu Pasaian, ikusi dugu Kutxabank-en, ikusi dugu Euskaltel-en. Erabakiak gutxien artean hartzen dira eta gero guztion dirua gastatzen da.

Galdera bat, hau da gelditzen zaidan denbora? Orduan uste dut, azeleratu beharko dudala.

Zorpetzea da egiten dugun laugarren proposamena arlo horretan, baina adi, zorpetu beharrezkoa den kasuetan. Hau da, lehenik baloratu behar dugu zertan ordaindu behar diogun zorra Estatuari, eta gero, hori erabaki ondoren pentsatu beharko dugu nola egingo dugun edo zertarako zorpetuko garen.

Ez da txarra jotzea –lehen aipatu dut–, Inbertsiorako Europa Bankura zorpetzeko baldin eta beharrezkoa bada, hain zuzen ere estrategikoak diren proiektuetan sartzeko.

Sobre la fiscalidad queremos decir que después de la reforma que se hizo en el año 2006 que era claramente insuficiente y escasamente progresista, hay que hacer un cambio político fiscal en profundidad, donde tengamos que recuperar la progresividad y donde vemos que, a pesar de algunas medidas que ya estamos tomando en la Diputación de Gipuzkoa, todavía ni siquiera llegamos a los niveles de progresividad que había antes del año 2006.

Para hacernos una idea, la presión social en esta Comunidad es de un 28,8 % del PIB que está bastante por debajo de la de España, que es un 30,4 % y está diez puntos por debajo de la presión fiscal europea, que está en un 38,4 %. Es decir, que si Europa es un modelo a imitar en algunos temas, también imitemos en este tema.

Hay que desarrollar una ley de armonización fiscal para evitar la competencia entre las diputaciones, pero por supuesto, que esa armonización caiga siempre del lado de la justicia social, que el que tiene más que pague

más y que lo recaudado sirva de alguna manera para minimizar las desigualdades en las oportunidades sociales. Y esto es una necesidad, esto no es demagogia.

Hay que tomar medidas eficaces contra el fraude fiscal, no limitarse a la elusión fiscal, hablo de elusión no de ilusión, porque me imagino que a más de uno le hará ilusión poder seguir evadiendo. ¿Por qué? Primero por cuestiones, por razones de justicia social y segundo también para responder a las necesidades sociales que tiene la comunidad.

Planteamos una reforma del IRPF con criterios de progresividad fiscal en todo tipo de renta, de trabajo, de capital y de patrimonio, y vamos a implantar el impuesto de las grandes fortunas desmontando esa ingeniería fiscal que permite eludir la fiscalidad.

No es verdad que ese impuesto descapitaliza a las empresas. Una empresa, una persona que tenga unas ganancias de 6 millones, le tocaría pagar 15.000 euros, y una empresa que tenga unas ganancias de 12 millones, le tocaría pagar 30.000 euros.

No creo que sea un desastre económico, no creo que le lleve a la bancarrota, no es para hundir a nadie y además aseguraríamos primero, que hay una cierta equidad entre lo que pagan las personas que están bajo nómina y las que están evadiendo. Y por otra parte, poder conseguir ese dinero en gastos públicos y nos parece que es un esfuerzo asumible y razonable.

Comienzo de la cinta nº 05

...están evadiendo ,y por otra parte, poder conseguir ese dinero en gastos públicos. Y nos parece que es un esfuerzo asumible y razonable.

Proponemos detener la bajada progresiva del Impuesto sobre Sociedades, eliminando sucesivamente las deducciones y limitando el gasto deducible.

Y también proponemos implantar un impuesto de sucesiones y donaciones universal y progresivo. El objetivo, claramente, el objetivo es recuperar la soberanía fiscal plena, que es un objetivo absolutamente imposible de garantizar si no tenemos un sistema político más completo.

Por lo tanto, hay que hablar ahora del Concierto y hay que hablar del Convenio Económico.

Horregatik hitz egingo dut orain kupoaz. Kupoa ezinbesteko erraminta delako burujabetza politikoa eta ekonomikorako. Uste dugu Kontzertu Ekonomikoaren Batzorde Mistoan negoziatu behar dugula berriro kupoa eta kupo horri ematen diogun aportazioa. Hareago, ez bakarrik Kontzertu Ekonomikoa, baita ere Konbenioa, Nafarrako Konbenioa. Eta lau Herrialdeek, lau instituzioek, edo instituzio guztiek negoziatu behar dutela Estatuarekin herri interesen ikuspuntutik.

Espainiak datorren urteak izango ditu 900.000 milioi euroko zor publikoa. Hori zor publikoa, zeren zor pribatua ere kontutan hartzen badugu, orduan da 2,1 bilioi euro zor.

Gure kupoaren bidez, Barne Produkto Gordinaren % 6,24a joaten da Estatura eta hori bideratzen da batez ere zorra ordaintzeko eta gero bestelako gastuak, gure ustez lehentasunezkoak ez direnak.

Beraz, ez dugu ikusten egokia denik Erkidego honi baliabideak kentzea Espainiako zor publikoa ordaintzeko, hemen gabezia horiek ditugun bitartean.

Horregatik negoziatu behar dugu Estatuarekin eta bertoko instituzioek, hemengo instituzioek BEZa edo IVA arautu eta kudeatu behar dugula eta, batez ere, erabaki autonomikoak larriki baldintzatzen dutelako.

Eta hildo beretik, hitz egin behar dugu Ecofinen hartu behar genukeela parte, bi lurralde edo lau lurralde historikoek, eta bertan defendatu gure interesak.

Sobre los servicios sociales, el sector público debe de ser fuerte y garantizar no solo las pensiones, la sanidad y la educación, si no que además debe de garantizar los servicios de cuidado de las personas, principalmente los relacionados con la infancia –los comedores infantiles, escuelas infantiles– y con las personas mayores –el servicio de atención domiciliaria, las residencias, los centros de día–, y todos aquellos servicios de atención a la dependencia.

Pensamos que la atención a las personas es un asunto estratégico. Debe de ser un asunto estratégico, para Euskal Herria Bilbu lo es.

Tenemos que posibilitar el acceso de las personas a un empleo remunerado, contribuir al transito de un modelo económico donde el cuidado de las personas y del tiempo sean productos prestigiados. Hay que elaborar un mapa de cuidados para hacer un sistema público vasco de servicio de cuidados.

Nos importan especialmente las personas que estén en situación de pobreza y las personas que están sufriendo las consecuencias del paro y de los desahucios, y también las personas que por culpa de las leyes de extranjería de los estados están en situación de marginación.

Por ello, en Gipuzkoa, por ejemplo, hemos aumentado hasta un 48 o un 48,1 el gasto social para servicios sociales, 5 puntos por encima de Bizkaia, 6 puntos por encima de Álava, por que hemos conseguido que la recaudación de impuestos baje menos que en otros territorios, es decir, un 1,1 %, frente a la bajada del 3,6 en Bizkaia, a la bajada del 6 o 7 % de Álava –no está claro, porque los datos son opacos–.

Y hemos conseguido también que los presupuestos propios que tiene cada una de las diputaciones hayan bajado menos que las otras, es decir, han bajado Gipuzkoa un 2,6 %, En Bizkaia un 10,4 % y en Álava no lo sabemos, porque no se han hecho público los datos.

El cuidado de las personas tiene un carácter estratégico.

Energía. Eredu energetikoa aldatzea bizi iraupen kontua da dagoeneko. Euskal Herriak pairatzen duen dependentsia energetikoa ikaratzeko modukoa da. Kontsumitzen den energia da bakarrik % 5a da hemen ekoiztutakoa eta beste guztia ekarri behar dugu.

Politika berri bat behar dugu hori, zifra hori apurtzeko. Eta horretarako, noski, berriz ere benetako erabaki politikoak hartu behar dugu.

Noski, energia lortzea, horrek ez du esan nahi egin behar denik ez frackingik ezta ere Garoñaren luzapenik. Bi jarrera daude eta, edo bi eredu edo bi iharduera, deitu nahi duzuen moduen, energiari dagokiola.

Bata da jarrera ekonomizista, ustiatu. Eta bestea da eredu energetikoa aldatzeko errespetu ikaragarria izatea ama lurrarekin eta modu inteligenteko batean, modu azkarrago batean, modu hobean erabili energia alternatiboak.

Ante estas dos posturas, la postura de Euskal Herria Bildu es la apuesta por un nuevo modelo energético, que acerque los centros de producción a los centros de consumo, lehen aipatu dut (...) hitz egin dudanean, que se sustenten energías renovables, que además se apoya en una tradición antinuclear de Euskal Herria. Y por ello, vamos a trabajar por el desmantelamiento definitivo de Santa María de Garoña y por paralizar los proyectos de exploración y explotación de gas no convencional.

Nos parece interesante una imposición fiscal progresiva de los niveles de consumo de energía, de manera que quién contamina, paga. Y el que provee de servicios ecológicos, cobra.

Aukera berdintasunaz hitz egingo dut. Ideia nagusia da ez dagoela kohesio sozialik ezta justiziarik ez badago aukera berdintasunik. Eta lehenago egingo dut egoeraren azterketa.

Nik uste dut jendarte edo gizarte baten egoera zibikoa neurtu egin daitekeela eta askatu egin daitekeela ikusita nola tratatzen dituen bere kolektibo ahulenak, nola tratatzen dituen etorkinak, gazteak, emakumeak, pobreak.

Egia esan, niretzat beti suertatu zait mingarria sartzea emakumeak kolektibo baztertuen artean, erdia baino gehiago izanda. Baina beno, halako kontraesanak, halako egoera bizi dugu, oraindik ere kolektibo baztertuen artean sartu beharra.

Eta nik uste dut oraindik urrun gaudela gizarte parekide batetik, ez dugu aukera bera, eta maila berberera heltzeko lan bikoitza egin behar dugu.

Uste dugu feminismoak urtetan aldarrikatu dituen balioak, aldarrikatu dituen lehentasunak eraman behar ditugula gizartera, errespetuan oinarrituta eta aukera berdintasunean oinarrituta. Partekatu behar dira ardurak eta partekatu behar dira pribilegioak. Eta horretarako proposamen zehatzak aipatu nahi ditugu.

Pensamos que hay que introducir la perspectiva feminista en las políticas públicas, para construir un nuevo modelo de sociedad que vaya eliminando la desigualdad existente hoy en día entre hombres y mujeres.

Porque, no olvidemos que ésta, y no otra, es la opresión más antigua que se ha sostenido y que está manteniendo a las mujeres en una situación de marginación a causa del patriarcado existente.

Tenemos que dotar a las políticas públicas de medios económicos para ir cambiando los modos patriarcales que llevan a tanto mujericidio, que es

una palabra que no existe en el diccionario, pero que la leemos en los periódicos todas las mañanas.

Fomentaremos la participación directa de las mujeres en esas políticas, sin paternalismos y sin despotismos ilustrados, es decir, todo para ellas, pero sin ellas, como tantas veces está ocurriendo.

Hay que acabar con la feminización de la pobreza, las pensiones más míseras, los trabajos peor pagados, el cuidado no remunerado siempre recae en ellas.

Para mejorar sus condiciones de vida debemos asegurar unos servicios sanitarios específicos, porque las mujeres tienen necesidades sanitarias específicas que no se contemplan muchas veces en nuestros centros ambulatorios, en nuestros hospitales, porque, generalmente, los gestores sanitarios suelen ser masculinos.

Arin noa, ez dudalako ezer utzi nahi tintontzian, eta hitz egin nahi dut hezkuntzaz eta hizkuntzaz, eta gure ideia nagusia da hezkuntza eredu publikoaren eta propioaren alde lan egingo dugula.

Guk uste dugu, eta hala da, hezkuntza dela gizarte baten oinarria. Hezkuntza ez da bakarrik gure ikasleei ematea formazio akademiko bat. Hezkuntzaren bidez burutu egiten dugu balioen transmisioa, gazteen formakuntza, indartearen eredia eta pertsonen beraien garapen pertsonala.

Hezkuntza, bestalde, pentsamenduaren sorkuntzarako eremu naturala da eta sorkuntza hori hizkuntza baten bidez egiten da, hitzen bidez pentsatzen dugu. Beraz, zer nolako hizkuntza erabiltzen dugun hezkuntzan hori ez da nolanhiko kontua, ez da kontu marginala.

Marko hirueleduna aspaldi ezarri zen, baina azkenengo Gobernu honetan beste koxka bat egin zaio horri eta hirugarren hizkuntzaren presentzia areagotu nahi izan denean, txokoratu nahi izan da euskeraren presentzia.

Eta guk horretaz esan behar dugu, guk defendatu egiten dugula eredu bat non ikasleak aterako zizkigun euskaldunak, lehenik eta behin, eta elehirudunak. Euskaldunak eta ele hirudunak. Eta hirugarren hizkuntza eta laugarrena sartzeak horrek ez duela berez ekarri behar euskarari eman behar zaion lehentasuna, hain zuzen hori, Euskal Herria, euskararen herrian bizi garelako.

Beraz, hezkuntzaren bidez sortu nahi ditugu belaunaldi euskaldunak, belaunaldi solidarioak, belaunaldi formatuak eta lagundu egingo dutenak gizarte solidarioago bat, gizarte libreago bat egiten.

Zeintzuk dira gure proposamen zehatzak? Ba, lehenengo eta behin uste dugu birpentsatu, ebaluatu egin behar direla azkenengo urteetan martxan jarri diren proiektu batzuk, esate baterako Eskola 2.0, esate baterako aipatu berri dudan marko hiru eleduna, esate baterako Bakerako Hezkuntza Plana.

Birpentsatu behar ditugu, berrikusi behar ditugu, ebaluatu. Ikusi zer nolako emaitza eman duten eta hortik abiatuta ikusi nola segi aurrera, hemendik edo handik, hiru eremu horiei dagokiela.

Aseguratu behar dugu hezkuntza komunitateak parte hartuko duela prozesuan eta behingoz, amaiera eman behar zaie murrizketei. Murriztu egin da, hau da 2010ean 41 miloi gutxiago eskaini zaio atal honi. 2011an, 217 miloi gutxiago eskaini zaio eta aurten, 24 miloi gutxiago. Hau da, murrizketa bat beste baten gainean, eta gainera ikasle kopurua igo egin da ikasgeletan. Hori ere murrizketa da.

Unibertsitateri buruz, zer esan. Murrizketak egunero ikusten ditugu. Irakasle ez egonkorrei ezin zaie egin kontratu egonkorra, hain zuzen ere, partida presupuestaria nahikorik ez dagoelako, aurrekontuek ez dutelako nahikorik...

Comienzo de la cinta nº 06

...ezegonkorrei ezin zaie egin kontratu egonkorra, hain zuzen ere, partida presupuestario nahikorik ez dagoelako, aurrekontuek ez dutelako nahikorik ematen.

Irakasleei egiten zaie kontratu partziala eta nahiago izaten da bi irakasle kontratu partzialak mantentzea irakasle bakarra kontratu osoaz baino. Zergatik? Askoz ere merkeagoa delako. Hau da, prekarizazioa ikusten dugu egunez egun. Eta gainera dagoen arazo ikaragarria. Ikerkuntzan murriztu egiten badugu, ez dugu galtzen bakarrik murrizketaren epean egiten ez duguna; galtzen dugu aurreko urteetan egin izan dena eta galtzen dugu hurrengo urteetan egin litekeena.

Ikerkuntza ez da bakarrik garai bateko kontua, continuum bat da eta hor etena egon ezkerro, galera ikaragarritzkoa da. Egin ez den hori berriz sartzeko urteak behar dira. Ezinbestekoa da murrizketa bat ere ez egotea ikerkuntzan gure herrian, hain zuzen ere, ikerkuntza horretatik elikatu egingo direlako gure eskolak eta elikatu egingo direlako gure tejido industrial hori. Ez da bakarrik ikasleen formazioa, ez da bakarrik irakasleen formakuntza. Inbertsioak eta ikerkuntzak eragina daukate absolutoki gure gizarte osoan.

Kalitatezko hezkuntza nahi dugu. Ez zaigu horrenbeste inporta bikaintasuna, baizik eta ekitatea. Ez dugu nahi eskola bat eta bakarra oso ona, bikaina eta hamaika erdipurdikoak. Ez, ekitatea behar dugu. Ekitatea eta guztiak izatea kalitatezkoak. Gure ikuspuntutik, ezkerren ikuspuntutik, kohesio soziala oso inportantea da. Hori da lehenesten duguna; kohesio soziala eta ez bikaintasuna.

En el campo de la lengua tenemos que hacer un balance negativo. En los últimos 15 años se ha avanzado en los niveles de conocimiento de la lengua, pero se ha estancado el índice de su uso. Hay que renovar el compromiso que esta Comunidad tomó hace 30 años. Esta legislatura debería de ser la legislatura del euskera. La X. Legislatura debería de ser la legislatura del euskera, porque queremos consensuar una nueva ley del

euskera, darle a la lengua un nuevo status para que le permitamos seguir desarrollándose. Porque en la medida en que no avanza, retrocede.

Queremos que sea lengua de comunicación, que sea lengua de uso y queremos que esas grandes carencias que tiene –y ahora estoy pensando en EITB–, se solucionen. EITB, un proyecto que no ha respondido a los principios para los cuales se creó. Se creó para integrar a las dos comunidades, para llevar el euskera a la comunidad vasco-parlante y se integró para desarrollar y fomentar la lengua y la cultura vasca.

Estamos viendo que ni da respuesta a la población euskaldún, ni tampoco ha conseguido que la población castellano-parlante se acerque a la lengua de la literatura vasca. Vamos a tener que repensar qué hacemos con la política de EITB, porque hoy en día sus trabajadores ni siquiera saben cuál es la política de EITB. Es más, sus trabajadores a veces se les contrata para horas. Tienen contratos de cinco, de seis, de diez horas. Eso no se puede permitir en un ente público estratégico como es la televisión pública vasca.

Tendremos que hablar eta hitz egin beharko dugu euskal sistema lege propioaz, Haurreskola Partzuergoaz. Hitz egin beharko dugu euskal curriculumaz. Hitz egin beharko dugu euskal Lanbide Heziketako Legeaz eta hitz egin behar dugu nola sartu euskara lanbide heziketan. Hitz egin behar dugu gazteei buruz.

Gazteen problemak ez dira puntualak, ez dira irlak; ez da orain bere hezkuntza, orain drogodependentzia, orain etxebizitza, orain langabezia. Gazteek behar dute globalitean sentitu. Gazteek beraiek hartu behar dute inizatiba autogestiogintzarako bultzada eman behar diegu. Beraiek hartu ditzatela erabakiak eta beraiek eman baliabideak beraiek egin dezaten.

Eta noski, atal hau ezin dut amaitu aipatu gabe la Ley LOMCE del ministro José Ignacio Wert, puesto que supone un enorme retroceso desde el punto de vista educativo. Tiene afán centralista, tiene afán uniformizador y

supone una agresión directa a los sistemas educativos de Galicia, de Cataluña y de Euskal Herria.

Legebiltzarrak eta Eusko Jaurlaritzak eskatu behar dute LOMCE Legea erretiratzeko eta aplikatzen bada edo aurrera badao, ez aplikatzea erabaki beharko luke.

Partehartzea. Partehartzea guretzat helburu estrategikoa da.

La participación es la base de la democracia y sin ella no hay verdadera democracia. Es uno de los objetivos estratégicos de Euskal Herria-Bildu, buscamos y proponemos una nueva manera de hacer política para que todos los puntos a los que nos hemos referido sean trabajados conjuntamente con la ciudadanía.

Para ello proponemos buscar el consenso necesario para la puesta en marcha en este Parlamento de una comisión que tenga el objetivo de favorecer la participación. Queremos una democracia directa y participativa.

Eta horregatik proposatzen dugu herritarren partaidetzarako eskola bat sortzea, hain zuzen ere, erakundeetako arduradun teknikoak eta politikoak trebatzeko eta herrialde ezberdinetako esperientziak trukatzeko. Eta badaude beste asmo batzuk interesgarrienak izan daitezkeenak aipatuko ditudanak pentsatzen joateko.

Esate baterako, herritarren partehartze legea edo herri galdeketaren legea. Tresnak sortu behar ditugu partaidetza sustatzeko. Eta barkatuko didazue orain arinago banoa, denbora ikusita ez dudalako ezer utzi nahi.

Baina bai aipatu nahi dut atal honetan, puntu bat, nire ustez interesatea dena, hau da, partaidetzaren puntuan. Herri ekimenek galdu zuten, loteslearen izaera eta bai uste dut inportantea dela berriro ere errekeratzea hori.

Uste dugu inportantea dela aukera egotea herri ekimen bat dagoenean, aurrera eraman ahal izateko, eta horren bidez hartzen den erabakia loteslea izateko. Eta beraz, puntu hori aipatu nahi nuen.

Zer uste dugu eredu instituzionala eta administratiboari buruz? Eta hemen ere ideia nagusi bat plazaratu nahi dut, eta ideia hori da neurri transizionalak, bidekoak, bitartekoak hartu behar direla subirautzaren bidean.

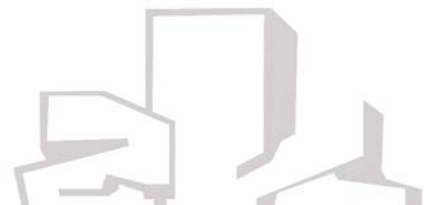
Garai berrietara egokitu beharra dugu. Iharduera politiko dinamikoa egin behar dugu, iharduera gardena, hurbila eta eraginkorra. Kudeaketa eredugarria ekarri nahi dugu Legebiltzarrerara, uste dugu kontrol publikoa oinarria izan behar dela eta iruzurrarekin tolerantzia zero.

Lehen aipatu dut hasieran etxe honetako hormak kristalekoak bihurtu behar ditugu, kristalezko hormak egin behar ditugu Legebiltzar honetan, gardena, transparentea izateko. Sistema publikoa indartsua nahi dugu, sistema publiko bat kapaz dena erantzun azkar bat ematen eta ekidin nahi ditugu, saihestu nahi ditugu bikoizketak arlo guztietan; bai administrazioan eta administrazio bakoitzaren barnean, esan nahi dut eta administrazioen artean. Arintasun hori lortu nahi dugu; hartu-eman hori, erraztasun hori, ez izateko oztopo eta ez izateko garestiago gaur egun dauden bikoizketa horiek.

Eta beraz, horretarako uste dugu hausnarketa eta eztabaida egin behar dugula, eta batez ere hartu behar direla erabakiak modu kolektibo batean. Beraz, zein da gure proposamen zehatza?

Pues la propuesta concreta es revisar la LTH, la Ley de Territorios Históricos para eliminar duplicidades y para dotar de un carácter legal e institucional a las herramientas de coordinación interinstitucionales.

Y en esta misma línea queremos introducir racionalidad y transparencia en las empresas y sociedades publicas. Hay que sacar del cajón la Ley Vasca Municipal, consensuarla y aprobarla en esta legislatura, con el objetivo claro

de dotar a los ayuntamientos, ya no sólo de competencias sino también de los recursos necesarios para hacer frente a sus obligaciones.

Y finalmente, hay que recuperar las competencias que faltan. Que como digo, es de una manera transicional, es decir, mientras tanto, porque mientras conseguimos mayores cotas de soberanía, estaría bien poder disponer de más competencias que ahora no tenemos, como por ejemplo competencias en la seguridad social y competencias en la política penitenciaria.

Eta azken hausnarketa bat agin nahi dut amaitzeko. La riqueza de un país se mide por la calidad de vida de sus gentes, por el grado de cohesión social, por su sensibilidad ante los colectivos más débiles, por la capacidad que tiene para respetar los recursos naturales, por su grado de independencia y por las buenas relaciones con sus vecinos.

Estos son los indicadores reales que sirven para medir la calidad de un pueblo. Más fieles incluso que el Producto Interior Bruto, porque el crecimiento económico no es sinónimo de bienestar para el conjunto de la población. Es más, en épocas de crecimiento económico no se han reducido las desigualdades y los índices de pobreza. Y voy a poner un ejemplo: El PIB nos dice que la renta per cápita de la CAV, es de 31.000 euros, pero no dice que más de 100.000 personas no llegan a los 1.000 euros mensuales.

Es decir, que muchos tienen una renta inferior a los 12.000 euros, y otros, por supuesto superior a los 60.000. Así son las estadísticas, desfiguran la realidad. Y la realidad es que el indicador S80/S20 nos dice que en el año 2006 por ejemplo, los sueldos de los más ricos se multiplicaban por 4,2 respecto a los ingresos de los más pobres. Pero cuatro años más tarde no se multiplicaban por 4,2 sino por 5.5.

Os lo voy a decir de otra manera, según las estadísticas nos toca a 31.000 euros por cabeza, pero resulta que el 1,3 % de la población de la comunidad vasca posee el 44 % del Producto Interior Bruto. Y esto no ocurre

de una manera espontánea o natural, es la consecuencia de aplicar unas medidas económicas concretas.

Krisi ekonomikoa ez da berez gertatzen den zerbait. Ez da istripua, ez da meteorologia fenomeno bat, ez da kasuala, pertsona batzuek hartutako erabaki baten ondorioa da. Eta krisiari aurre egiteko ere erabakiak hartu behar dira. Nolako erabakiak hartu, horrek eragingo du edo krisian sakontzea, edo hari buelta ematea.

Espanian okerreko erabakiak hartzen ari dira, populazioa estutzen ari da defizit publikoa jaisteko. Erkidego honetan politika horiek kritikatu egiten dira bai, baina gero bete egiten dira. Eta murrizketak azkenean berdin-berdin aplikatzen dira. Ekonomia hondoratzen ari dena funtsean da finantziazio falta eta gastu publiko eza diru sarrerarik ez dagoelako.

Gastu publikoak bizkortu beharko luke ekonomia eta sektore estrategikoek aurrera egin beharko dute. Legebiltzarrean bi aukeren artean hautatu behar dugu gaur lau urtetarako gobernu burua aukeratzeko. Eredu bat da nik oraintxe aipatu dudana, beste eredu bat oraintxe entzungo dugu, eta ni seguru nago beste lehendakariak neurri zehatzak proposatuko ditugula krisialditik ateratzeko.

Neurri horiek kapitalaren aldekoak badira, gureak egin du. Kapitalak bilatzen du diru metaketa, kapitalak ez du errespetatzen amalurra ustiatu egiten du. Kapitalak egiten duena desoreka mantentzea, ez zaio oreka interesatzen, hain zuzen ere desorekan oinarritu egiten delako. Gure konpromezua da ezkerreko politika egitea, lehenago justuagoa delako.

Ondoren bakarrik ezkerreko politikak bilatzen duelako pertsona guztiguztien bizi kalitatea...

Comienzo de la cinta nº 07

...delako.

Ondoren, bakarrik ezkerreko politikak bilatzen duelako pertsona guztien bizi kalitatea. Hori da gure konpromezua. Hori da egiazko kalitatearen alde egitea, pertsoneri begira jartzea oraingo norabideari buelta emateko, politika eta ekonomia 180 gradu biratzeko.

Horregatik gaude hemen eta arrazoi honengatik guztiengatik lan egingo dugu zintzo eta sendo, lan egingo dugu buru askeak izateko, beste eredu ekonomiko bat inplementatzeko, hemen eta kalean, zuekin eta herritarrekin. Herri libreagoa, herri justuagoa, herri alaiago bat egiteko.

Eskerrik asko zuen pazientziagatik, zuen arretagatik eta lau, hiru, bi, bat segundo gelditzen zaizkit.

Eskerrik asko.

(Txaloak)

LEHENDAKARIAK: Eskerrik asko, Mintegi andrea.

Jarraian, Urkullu Renteria lehendakari gaiak dauka hitza bere gobernu programaren ildo nagusiak azaltzeko. Gehienez 90 minutu.

Urkullu jauna, zurea da hitza.

URKULLU RENTERIA jaunak: Legebiltzarburu andrea, mahaikideak, legebiltzarkideok, jaun-andreok, egun on denoi.

Eusko Legebiltzarraren X. legealdi honi aurreko bederatzietan bidea ireki eta jorratu dutenen oroimen eta aitormen batekin eman nahi diot hasiera. Bederatzi legealdi hauetan gu guztiontzat herri hobea egiteko ideala partekatu duten emakume eta gizonak, beren herriarekin konprometitu diren ordezkari publikoak, bere onena eman dute Euskadiren aurrerapen ekonomiko sozial eta kulturala bultzatzeko.

Legebiltzarkide jaun-andreak dira puntu honetara ekarri gaituzten proposamen eta egitasmoak landu, eztabaidatu eta adostu dituztenak. Herriaren zerbitzura egoteko bokazioa duten pertsonak besteen alde lana egin dutenak, hiritarrak politikatik hain urrun sentitzen diren une hauetan. Kasurik gehienetan legealdia amaitzean herriaren zerbitzura lan egin izanak ematen duen poztasuna sentitu dute eta, aldi berean, seguru aski, ez dute beren eskuzabaltasunaren neurriko esker onik jaso.

Gaurko honetan zerbitzu publikoaren garrantzia aldarrikatu nahi dut. Zentzu horretan, bokazio politikoa elikatzen duen interes komunitario eta kolektiboaren garrantzia. Ekimen politiko bat, bere egitekoa akordioak bilatzean oinarritzen duena, gutako bakoitzak apur batean amore emanaz denok izan dezagun aurrera egiteko aukera.

Denborak ematen digun ikuspegiarekin, une ona da gu baino lehen izan diren legebiltzarkide...

LEHENDAKARIAK: Urkullu jauna. Barkatu momentu baten.

Mesedez, kartelak gordeko dituzue? Mesedez. Eskerrik asko.

Urkullu jauna, jarrai dezakezu.

URKULLU RENTERIA jaunak: Eskerrik asko, legebiltzarburu andrea.

Gaurko honetan, berriz diot, zerbitzu publikoaren garrantzia aldarrikatu nahi dut, bokazio politikoa elikatzen duen interes komunitario eta kolektiboaren garrantzia.

Ekimen politiko bat bere egitekoa akordioak bilatzen oinarritzen duena, gutako bakoitzak apur batean amore emanaz, denok izan dezagun aurrera egiteko aukera.

Denborak ematen digun ikuspegiarekin une ona da –esaten nuen– guk baino lehen izan diren legebiltzarkideei oraingo Euskadi hobea delako errealitate ukaezina adieraztea, demokraziaren hasieran euskal erakundeak martxan jartzeko une hartan ezagutu genuena baino askoz hobea.

Euskadi hau ere bada bere gaitasun eta eskuzabaltasunaren fruitu, bere lan eta esfortzuen ondorio.

Gaur, X. legealdi honen hasieran, aukera hona da aurreko bederatzietan egon direnei eskerrik asko esateko.

Pertsona hauetako asko eta asko ez daude orain gure artean, eta oroimen berezia eskaini nahi diegu. Pertsona hauetako batzuek beren haragi eta odoletan sofritu zuten terrorismoaren bortxa eta indarkeria, heriotza, mina, etsipena eta (...)bidegabe eta onartezina.

Biktima guztiak, hildakoak, sufritu zutenak beren sinesmen eta ideiangatik jazarria izan zirenak. Biktima horiek guztiak merezi dute gaur gure oroimen eta aitortza. Legebiltzar honen konpromezua merezi dute, gertatutakoa sekula ahaztua izan ez dadin baina, batez ere, inoiz gehiago gerta ez dadin.

Nos encontramos en el inicio de un nuevo tiempo, un nuevo tiempo en que los ideales se presentan como ideas aquí, en este Parlamento elegido en democracia y libertad por la ciudadanía vasca de Araba, Bizkaia y Gipuzkoa.

No hace un tiempo en el que nadie es perseguido o coaccionado por sus ideas, el tiempo en que se hace realidad que todas las ideas son libres. Nace la legislatura de las ideas en democracia y libertad plena, desde la democracia a través del diálogo, la negociación y el acuerdo, todas las ideas se pueden defender en libertad.

En esta Cámara está reflejada la pluralidad de nuestro país, estamos todos y entre todos podemos llegar a compartir nuestros ideales para, como resultado del debate y el acuerdo, hacerlos realidad.

Democracia, pluralidad, libertad, no hay excusas que valgan para rehuir el debate, no hay otro foro con más legitimidad democrática. No tiene sentido ya apelar a mesas de partidos ni puntos de encuentros extraños. Este Parlamento es la mesa, el foro en que las formaciones políticas vascas deberemos debatir y construir el presente y el futuro de la Comunidad Autónoma de Euskadi. Éste es el punto de inicio de esta X legislatura, un auténtico reinicio para Euskadi.

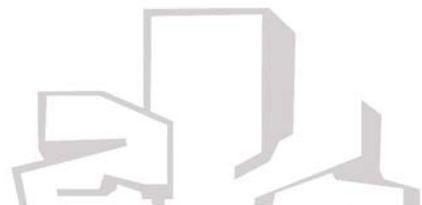
Honakoa da Eusko Legebiltzar honen aurrean aurkezten naizen unea, lehendakari gai giza aurkezten naiz jaun-andrea agurgarrion aurrean, hurrengo lau urteotarako gobernu egitasmoaren leerro nagusiak aurkezteko.

Bidea hasteko arduraren neureganatzen dut, pairatzen ari garen egoera larria eskatzen dugun premiarekin eta, aldi berea, irekitzera goazen bide honetan gu guztiok elkartu behar dugula argi jakinik.

Jabetuta nago planteatzen ditudan helburuen garrantziak berak derrigortzen gaituela akordioa hitza irekitzen dugun legealdiaren aurre aldean idaztera.

Honek, jaun-andreok, akordioaren legealdia izan behar du, ezberdinen arteko akordioaren legealdia, halakoak garelako, ezberdinak gara, baina helburu giza partekatzen dugu Euskadiren abantzamendua, eraldaketa eta aurrerapena. Honek izan behar du akordioaren legegintzaldia, Euskal lur hau partekatzen dugun artean, guk guztion artean Euskadirentzako etxe berria eraiki dezagun.

Éste debe ser, el próximo cuatrienio, ésta debe ser la legislatura de los acuerdos transformadores y mi afán como candidato a lehendakari de este país es que así sea, que el acuerdo fructifique, que el acuerdo entre diferentes prospere, que el acuerdo de convivencia se instale entre nosotras y nosotros como mejor garantía de prosperidad para las nuevas generaciones.

Ésta será una de mis prioridades desde le primero al último día de esta legislatura. Es mi palabra.

Presentó hoy, ante esta Cámara, tres compromisos programáticos para la presente legislatura.

Uno. Un plan por la reactivación económica y un plan de choque por el empleo. Nuestro objetivo es generar crecimiento, crear riqueza y empleo, ubicando a la persona en el centro de nuestro compromiso, a través de una política social que garantice unos servicios públicos de calidad.

Dos. Un acuerdo por la paz y la convivencia, desde la memoria y la justicia, una apuesta para un futuro en concordia.

Tres. Un acuerdo por un nuevo status político, una vía para fortalecer el autogobierno vasco, sinónimo de más bienestar.

Nuestro país afronta tres retos decisivos en su devenir histórico, retos urgentes, importantes y trascendentes en el marco de esta legislatura.

Una vez presentados estos retos, plantearé los principios, valores y compromisos que inspiran el gobierno que propugno. Será un nuevo gobierno y también una nueva forma de gobernar para reforzar el compromiso público, el sentido moral de la política y del servicio a la sociedad.

El gobierno que planteo va a ser más ajustado, va a tener una estructura más reducida, y propongo simplificar también la red de sociedades y organismos públicos.

Queremos dar ejemplo para un proceso general de ajuste y reorganización del conjunto de la Administración Pública vasca que deseamos abordar esta Legislatura, incluyendo la revisión de nuestra

arquitectura institucional, que sustentan el Estatuto de Gernika, la Ley de Territorios Históricos y la ley municipal pendiente.

El modelo institucional vasco se ha mostrado eficaz durante las últimas tres décadas. Considero que la mejor forma de reforzarlo es proceder a su actualización, adecuación y reforma.

Hona hemen, beraz, Euskal Autonomia Erkidegoak, Euskadik orain hastera goazen ziklo politiko berrirako izango dituen erronka eta konpromezuak.

Konbentzituta nago bizi dugun errealitate politiko, sozial eta ekonomikoaren diagnosi zuzen eta egokia dugula.

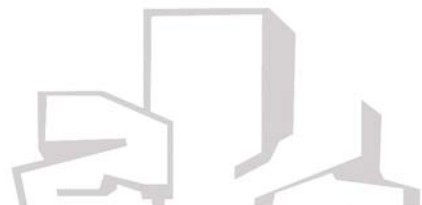
Gure inguruko errealitateak zailtasun ekonomikoak erakusten dizkigu. Europar herrialde askotan, Ongizate Estatuaren zutabeak kolpatzen ari den krisi larria, herri hauetan ezinbesteko ikusi dute erreskate ekonomikoa eskatzea, atzeraldian daude murgildurik, gorantz doan langabeziarekin eta hazkunderako neurriak martxan jartzeko inolako gaitasunik gabe.

Herrialde hauetan ere aurrikuspen ekonomiko ezkorrak dituzte datorren urteari begira. Hauxe dugu begien aurrean aurkezten zaigun errealitatea.

Egoera latza da, baina itxaropenez jantzitako mezua adierazi nahiko nuke, egoera honetan aukera berriak ere baditugulako.

Ziur nago, garrantzikoari erantzuna emango dion egitasmoa planteatzen ari naizela. Hiritarren eskari eta beharizanei erantzuna emateko. Konbentzituta nago, elkarrekin lortu egingo dugula Euskadik hurrengo urteotan aurre egin beharko dien erronkak gainditzea.

Aurkezpenari hasiera emateko, orainaldiari eskainiko diot begirada errealista eta zintzoa. Krisialdi ekonomiko luze, larri eta sakona bizi dugu.

Krisialdi ekonomiko hau krisi finantzieroak eragin du eta ondorioz ekarri du krisialdi instituzionala eta politikoa.

Krisi honek egunero planteatzen dizkigu egoera berriak, pertsona eta familiak kaltetzen dituelako azken bi hamarkada hauetan Euskadin ezagutu izan ez dugun eran.

Krisi honek langabeziaren gorakada itzela eta izugarria eragin izan du azken hiru urteotan, Euskal Autonomi Erkidegoan 171.000 gora lagun langabe ditugu.

Pertsona hauek Lanbidera joan dira, lanpostua bilatzeko ekimenean ari dira, beraz. Enpleguaren beherakadak oraingo bidea jarraituko du, are larriago dena, ez dago adierazle ekonomikorik 2013. urtean enplegua berreskuratuko delakoaren itxaropena emango digunik.

Une honetan bizi dugun krisiak egunetik egunera erakusten digu gure inguru hurbiletan pobrezia eta babes gabetasun latza bizi diren egoeren errealitatea.

Duela bost urte eskas, etxe berriarekin amesten zuten familiek, gaur egun kaleratzen amets gaiztoa sofritzen dute. Duela gutxi emantzipatu diren gazteak lanposturik gabe aurkitzen dira eta ez dute etorkizun hurbilean lanpostu berria eskuratzeko aukerarik antzematen.

Langile autonomoak, merkatariak, enpresa eta negozio txikietako arduradunak, kooperatibistak, nekazariak, abeltzainak, denak ari dira atzeraldi ekonomiko honen ondorioak pairatzen, egunero bizi dute kontsumoaren beherakada, eskaririk eza, eta kasu askotan, bere iharduerari bultzada berria emateko finantziaketa eta mailegua eskuratzeko ezintasuna ere bai.

Alargun eta pentsiodunek ikusi egin dute beren geroz ahalmen eskasa, are makalago egiten dela, prezioek gora egin dutelako eta hori zehar zergen igoera ezarri delako.

Pertsona horiek guztiek, profesional eta familia horiek guztiek guri galdetzen digute, guri begira daude. Batasuna eta ekimena...

Comienzo de la cinta nº 08

...pertsona horiek guztiek, profesional eta familia horiek guztiek guri galdetzen digute, guri begira daude.

Batasuna eta ekimena eskatzen digute. Pertsona horiek guztiek larrialdi ekonomikoa bizi dute eta egoera horretan dauden bitartean, guk egoera hori nazio larrialdi gisa biziko dugu.

Lehendakarigai izan dudan konpromezua eta, beraz, gure Gobernuaren konpromezua beti egongo da ardurari eta ekimenari lotuta. Gobernu guztien egitekorik garrantzitsuena da hiritar guztientzat ahal dugun ongizate mailarik handiena lortzea. Hauxe da neure buruari jarri diodan derrigorra: Bizitza egokitu zaigun aldi honetarako neureganatu dudan konpromezua.

Eusko Jaurlaritza berriak izango duen testuinguru ekonomikoa benetan larria da. Hala adierazi dute oraingo Jaurlaritzaren aurreikuspen ekonomikoek. Bost datu emango ditut.

2013. urtean Barne Produktu Gordinaren % 0,8ko hazkunde negatiboa emango da. Eusko Jaurlaritzak 700 milioi gutxiago izango ditu bere aurrekonturako. Zorpetze bidezko sarrerak 500 milioitan murriztuko dira defizitaren helburua betetzeko. Langabeziak hazten jarraituko du eta datorren urtean 16.000 lanpostu galduko dira. Eta gainera, Eusko Jaurlaritzaren aurrekontu erreserbak agortu egin dira.

Ésta es la difícil realidad que va a enfrentar el próximo Gobierno Vasco en 2013 en la Comunidad Autónoma de Euskadi. Con el agravante de que la situación de nuestro entorno es también muy negativa. La recesión y el paro asolan el Estado y la situación en Europa tampoco hace previsible una pronta recuperación. En definitiva, el año que viene vamos a vernos arrastrados por la inercia de la severa recesión con su doble efecto de contracción de la actividad económica y de pérdida de empleo.

La visión aquí plasmada no es positiva pero esto no impide que mi ánimo sea optimista. Si no creyera que es posible influir en la coyuntura, si no estuviera persuadido de que es necesario resistir para superar los malos augurios, no habría dado un paso adelante en la formalización de mi compromiso como candidato a lehendakari. Creo, sinceramente, que este país tiene opciones para salir adelante, que podemos –no sin esfuerzo– salir del atolladero. Necesitamos acción, decisión, voluntad, ingenio y colaboración.

Con este compromiso, señoras y señores parlamentarios, es mi intención formalizar tras recavar la confianza de esta Cámara un gobierno de acción para afrontar, sin pérdida de tiempo, la grave situación económica que padecemos; un gobierno que sea capaz de generar una nueva dinámica positiva de crecimiento y de ilusión colectiva.

Hona hemen bestelako interes eta helburuen gaitetik jartzen dudana helburua. Jakin badakit laguntasun eta babes guztiak beharko ditugula. Nire Gobernuaren ardurakoa izango da ateak zabalik mantentzea eta egoera larri honek eskatzen digun batasuna ahalbidetzea.

Ezagun dut, eta hala ulertzen dut nik ere ñabardura guztiekin, indar politikoek krisiaren aurrean laguntzeko duten gogoia. Nire ahaleginik handiena egingo dut adostasun ekonomiko gorena lortzerik izan dezagun. Gu guztiok konturatu gara Gobernuko eta oposizioko alderdien arteko adostasun mailarik handiena lortu duten Europar herriak direla sufritzen ari garen krisi ekonomiko hau ondoen daramatenak.

Lehenago esan bezala, gaurko honetan aurkezten ditugu gure egitasmoaren ildo nagusiak. Jaurlaritzak oraingo ekitaldian duen egoera ekonomiko eta finantzieroaren inguruko informazio zehatza jaso bezain laster, sailen egoera sektoriala zehatz-mehatz ezagutu eta 2013. urterako aurrekontuen eszenatokia jakin bezain laster, hurrengo Jaurlaritzaren egitasmoa izango dugu.

Nuestro primer compromiso se centra, por lo tanto, en lo prioritario, en la reactivación económica, en la recuperación del crecimiento y el empleo. Tenemos que salir de la recesión y lograrlo cuanto antes.

Vamos a elaborar y presentar una propuesta que incluya estas cinco áreas de actuación: Una línea de apoyo a personas emprendedoras y los profesionales autónomos, un programa de impulso a la innovación, un programa para potenciar la internacionalización de las pequeñas y medianas empresas, la activación de la política industrial y un plan específico para el impulso del empleo juvenil.

Somos conscientes –lo he dicho ya– de que necesitamos cosechar la colaboración y participación de todas y de todos por lo que nos daremos un plazo con objeto de poder contrastar y completar esta propuesta.

Si soy elegido lehendakari, iniciaré esta labor, y junto con las y con los consejeros, nos reuniremos con los representantes de todas las formaciones políticas reiterando nuestra voluntad de sumar el máximo de fuerzas posibles a este acuerdo.

Adelanto también que solicitaremos un encuentro de trabajo a los máximos responsables de las tres Diputaciones Forales, así como también de Eudel y lo vamos a hacer también con los agentes económicos y sociales de Euskadi.

Fruto de esta iniciativa y de este contraste, planteo mi primer compromiso ante este Parlamento Vasco. Consiste en presentar, una vez aprobado el presupuesto de 2013, el plan por la reactivación económica y el empleo del Gobierno Vasco.

Berriz ere esan nahi dut nire asmoa dela proposamen honen kontrastea lehenestea. Azken hilabete eta erdi honetan izan ditugun era guztiak harreman eta topaketetan adostasun maila bat antzeman izan dut, adostasuna egoeraren diagnosia egiterako orduan zein premia osoz neurri ekonomiko adostuak hartzeko dugun beharra baieztatzean.

Hiru hilabete ditugu orain elkarrekin partekatzen dugun helburu horretan aurrera egin dezagun. Martxan jarri beharko ditugun neurritarako egutegia zehazteko eta gauzatzeko ahalik eta adostasun mailarik handiena lortzeko erronka daukagu.

Berrabiatzeko eta enplegua sortzeko egitasmo honek barnean hartuko ditu Euskadin ekonomia errealari eustearren kudeatzeko gai izango garen ekimenak.

Ez gara hutsetik hasten, autogobernuaren beraren tresnak ditu: Itun ekonomikoa, barne finantzaketa eredia edo zergak arautzeko gaitasuna. Oinarri sendoa dugu, lehenago esandakoez gain ehun ekonomiko propioa dugulako egitura konpentsatu eta orekatuarekin, gaitasun egiaztatuarekin, Euskadin ekonomia ekoizlean dugun esperientzia eta eskarmentu profesionalarekin, konbentzita bainago etorkizunerako izango ditugun aukeren oinarrian dagoela gure gaitasun propioak bizi berritzeko izango dugun ahalmena.

Bakoitzak bere lana egiteko garaia dugu oraingoa, iraganean egin genuen moduan. Krisi bakoitzaren aurrean hortzak ondo estutu eta eutsi egin izan diogu. Beharra izan da aurrera egiteko izan dugun bertutea. Oraingoa ere lor dezakegu erakundeetatik emango dugun bultzadizoarekin gure ehun ekonomikoari lagunduz.

Ataza honi ekiteko orduan bi uste nagusi ditut. Lehenengoa, guztiz argia da. Edozein zalantzatatik kanpo dago. Guztiz ezinbestekoa da jarduera ekonomikoa eta enplegua mantentzeko neurriak hartzea eta, aldi berean, gure enpresak modernizatzeko eta bizi berritzeko ekimenak garatzea.

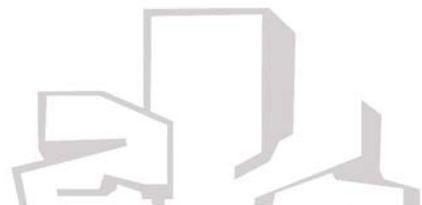
Bigarren usteak esaten digu neurri horiek premiaz eta bezain arinen gauzatu beharra daudela. Zenbat eta arinago martxan jarri, orduan eta eraginkorragoak izango dira, horixe baita egoera ekonomiko honek eskatzen diguna.

Lehenengo eta behin, industriari laguntzeko konpromezu irmoa planteatzen dut. Industriak gure barne produktu gordinaren % 25a suposatzen du eta jarduera hori betidanik egon da gure garapen ekonomikoaren oinarrian.

Industria politikaren eredu propioa berreskuratuko dugu, bost ekimen martxan jarritz: Berrikuntza sustatu sektore estrategikoetan, produktibitatea hobetu lehiakortasun politikak garatuz, enpresei modernizazio eta euste prozesuan lagundu, euskal enpresen erabaki zentroen mantentzean babestu eta gizarte ekonomia eta industria garapenean lurralde eta eskualdeen arteko oreka sustatu.

Horrekin batera, herri honetako enpresa txiki eta ertainekiko konpromezua lehenetsiko dut, enpresa txiki eta ertain horiek gure euskal ehun ekonomikoaren % 90a direlako. Bizi-berritze ekonomikorako bidean ezinbestean behar ditugu enpresa txiki eta ertainak. Enpresa da enpleguak sortzen dituenak, ez Administrazioa. Baina Administrazioak izan behar du enpresak sortzen ekimenaren bidean dauden eta enplegua eta aberastasuna sortzen dutenen laguntailerik nagusia.

Kualifikazio handiko profesionalek, autonomoek eta ekintzaileek gure babes eta laguntasuna izango dute dibertzifikazio ekonomikoan zein sektore gainerako eta aukera esparru berriak bilatzeko orduan.

Bigarren helburu bat planteatu nahi dut. Hau da gure finantza sistema propioa, kaudimenduna eta eraginkorra lortzeko bideak aurrera egiteko beharra, euskal enpresa eta ekonomia ehunarekin konprometitua; ekintzaile industria, merkatari eta jarduera sektore berriekin konprometitua. Gure dagokigu mailegu erakundeen konprometua lortzea, bizi-berritze ekonomiarako neurri batean beharrezkoa izango delako finantzaketa bideak ezartzea.

Nos corresponde, por lo tanto, lograr el compromiso de las entidades de crédito porque la reactivación depende en parte de que vuelva a fluir la financiación. Nuestro hecho diferencial, tanto en lo político como en lo económico e industrial, nos ha permitido ser más resistentes a la crisis mundial y a sus secuelas. Las economías más dinámicas se caracterizan por su apertura a nuevos modelos de participación y financiación por su apertura a nuevos modelos de participación y financiación, como los fondos de inversión y capital riesgo que deben orientarse a incentivar la creación de empresas o impulsar los sectores industriales de futuro.

Vamos a propiciar que Euskadi se sume a esta realidad, que permita captar fondos para ofrecer financiación a los proyectos de las empresas vascas. Habida cuenta de las limitaciones de déficit y de endeudamiento, así como la escasa implicación demostrada hasta ahora por las entidades financieras, más preocupadas por recapitalizarse que por atender la demanda de financiación de las empresas, deberemos utilizar todas las capacidades a nuestro alcance para atraer fondos de inversión solventes, no especulativos, que nos ayuden a incentivar la creación de empresas, a financiar sectores industriales de futuro.

En este contexto, planteo el compromiso de crear un fondo de financiación para las pequeñas y medianas empresas que ofrezca crédito y liquidez a las empresas vascas. Sin crédito, sin liquidez en el sistema, las empresas mueren y con ello crece nuestro nivel de pobreza y desempleo.

Necesitamos urgentemente suministrar gasolina al tejido económico para que continúe activo.

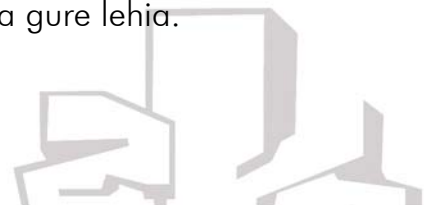
Por eso, si soy elegido lehendakari, una acción prioritaria e inmediata del próximo gobierno será articular, con las autoridades financieras y demás agentes implicados, un nuevo programa para posibilitar la financiación para autónomos, profesionales y pequeñas y medianas empresas. El objetivo de este fondo será contribuir al mantenimiento básico, así como al impulso de la actividad de las Pymes y con ellas de nuestro tejido económico y social.

Aurrera egiteko erregaia behar dugu herria geldi ez dadin. Finantziaketa behar dugu jarduera enpresariala sustatzeko industria, merkataritza, autonomoek martxan jarrai dezaten. Hurrengo jaurdaritzak bere indar guztia jarriko du horrela izan dadin.

Hirugarren tokian, inbertsio publikoarekin dugun konpromezua bideratzeko beharra planteatzen dut. Inbertsio publikoa ezinbesteko helburua da herrialdeen eta hirien garapenerako aurrerapen ekonomikorako lehiakortasuna eta enplegua hobetzeko. Baina, gaur egun, honek talka egiten du baliabide publikoak izateko zailtasunen kontra.

Zentzu honetan, iragarri nahi dut Gobernu berriaren inbertsio publikoaren lehentasuna izango dela pertsonen beharrak asetzea; pertsonak beti lehenago. Pertsonengan inbertitzeko momentuak dira eta horrela gure esfortzua jarriko dugu izaera sozialeko inbertsioetan: Osasunari eta gizarte zerbitzuei lotutako ekipamenduetan. Hauek ere badira Euskadi prestatzeko garaia, krisitik irteten garenerako egoera egokian egon dadin.

Zentzu honetan, gure aktiborik onenean inbertituko dugu, hau da, giza kapitala, hezkuntza eta ezagutza. Gure konpromezua esan ditudan bi erronka hauei ekitea ere bada. Esandako arlo biotan euskal ereduaren egiturak mantentzea eta aldi berean herriaren modernizazio eta eraldaketa ekonomikoari ekitea. Jakin badakigu, onenak lehiatzen direnen eszenatokian lehiatu beharra dugula, berrikuntza eta ezagutza izango da gure lehia.

Comienzo de la cinta nº09

Basándonos en estos dos pilares, la innovación y el conocimiento, queremos desarrollar esta segunda transformación económica, haciendo de Euskadi un referente en Europa en materia de investigación, tecnología y desarrollo. Es decir, un referente en la formación y preparación de las personas. Vamos a propiciar además un desarrollo económico que resulte armónico, que asuma la preservación de nuestro escenario vital, de nuestro medio ambiente.

El nuevo Gobierno va a ratificar los compromisos ya alcanzamos en el ámbito del desarrollo sostenible, el desarrollo del derecho a una vida digna para todas las personas, tanto hoy como mañana, en un entorno de calidad.

Laugarrenez, hona hemen euskal enpresaren etorkizunerako planteatzen dudak konprometzua. Merkatu globalaren eszenatokian berrikuntzaren eta lehiakorragoa eta mundura irekiagoa izango den ehun ekonomikoaren nazioartekotzearen aldeko apustua. Ekonomia lehiakorragoa gure inguruko hiru iharduera sektoreetan, lehen sektoretik eta nekazal arrantza mundutik hasita.

Berezko balore bat dute herriari egiten dioten ekarpen ekonomikoagatik. Gure herriaren nortasun sozialarekin duten loturagatik. Eta horrekin batera, lurralde orekarako bermea direlako. Nekazaritza, abeltzaintza, arrantza. Lehen sektorea bere osotasunean da Euskadirako garapen ekonomiko eta lehiakorrerako dugun egitasmoaren lehen zati bat.

Jaun-andreok, berriz esan nahi dut hau. Gure konprometzua lehiakortasunera eta berrikuntzara uztartuta egongo da. Jakin badakigu Europako herrialderik lehiakorrenak direla beren enpresei zientzia, teknologia eta berrikuntza sistema eskaintzeko aukera dutenak zuzenean lan egin dezaten. Sistema honen kudeaketa garatuko dugu, Administrazio publikoaren eta ekimen pribatuaren arteko kontzertazio formulen bidez.

Mi compromiso va a estar con la internacionalización de la economía vasca. La salida de Euskadi al exterior contribuye decisivamente a nuestras posibilidades de progreso económico en un mercado que es más abierto cada día. El objetivo es ganar presencia y dimensión en el mercado global. Para ello es imprescindible que instituciones y empresas impulsemos una estrategia compartida de lo que diría, entre comillas, diplomacia económica, para fortalecer la marca Basque Country, reforzando nuestra imagen exterior como país fiable, cumplidor y competitivo.

Esta apuesta estratégica y decidida por la internacionalización de nuestras empresas y de nuestro país es la que nos va a permitir ofrecer productos y servicios innovadores con mayores posibilidades de éxito en el mercado exterior. Nos va a permitir también mantener la capacidad de atraer cada vez más visitantes que nos eligen como destino. Reforzar nuestro posicionamiento en la industria turística y de ocio, un sector de actividad emergente y con implantación creciente en Euskadi.

Euskadi ha destacado por ser cuna de grandes navegantes, pioneros que surcaron los océanos y los mares. Elcano fue el primero en completar la vuelta al mundo. Euskadi ha destacado por ser cuna de montañeros y montañeras que desde este pequeño país han ascendido las más altas cumbres del mundo. Ahora Euskadi tiene que seguir abriéndose camino en el mundo económico, en el mercado global.

Ehunka euskal profesional eta enpresa ari dira ihardun horretan. Ondo egiten ari dira eta hobeto egin beharko dute. Ez dira bakarrik egongo. Gure konpromezua da bidean laguntzea, bultzatzea, koordinatzea, erantzunak eragiteko hemen dugun tokia ondo finkatzeko.

Gure herriaren geroa gure pertsonen etorkizunari lotuta dago. Gure langileei, gure profesional eta enpresen etorkizunari. Gure enbaxadorerik onenak dira eta ez dira sekula bakarrik izango. Ondoan izango gaituzte Euskadirentzako aberastasuna eta enplegua sortzeko bide horretan. Gobernu

berriaren egitekoa izango da euskal enpresek munduan izango duten lana erraztea.

Gure egitekoa izango da enpresen, euskal unibertsitateen eta euskal administrazio osoaren arteko harremanaren makinaria ondo koipeztatzea. Denok Basque Country aterkiaren babespean munduarekin hobeto konektatua egongo den Euskadi izan dezagun. Basque Country izanak eta izenak lagunduko gaitu mundu zabalean herri giza hazten.

Puntu honetan egokia da gogoratzea giza garapen maila duten herriak direla hiru elementu nagusiok uztartzen dituztenak: ondo finkatutako demokrazia parlamentarioa, ekonomia produktibo bat garapen sortzailea eta gizarte kohesiorako politikak hiritarrak babesteko eta kalitatezko gizarte zerbitzuak emateko. Euskal Autonomia Erkidegoak horiek elementu guztiak baditu. Autogobernua garatu dugun urteotan ezarri eta indartu dugu. Gure Gobernuak hitza ematen du lan hori hobetzen jarraituko duela. Zain dugu eta zain dugun ataza nagusia da hori.

Hona hemen beraz nire Gobernuak izango duen premiazko lehen tasuna, berrabiatze ekonomikoa suspertzeko eta enplegua sortzeko neurriak hartzea.

Une honetan berrezten dut elkarrizketarako eta akordiorako dudak jarrera. Nire helburua da partekatutako erabakiak erraztuko dituen giro lasai eta egokia eragitea.

Dicho todo esto quiero añadir que somos muy conscientes de las dificultades económicas del día a día, por lo que es preciso adelantar una iniciativa más en el corto plazo. Un plan de choque por el empleo, en paralelo a la planificación del futuro y la reactivación de la actividad económica en colaboración con las Diputaciones Forales.

Mi Gobierno va a plantear la puesta en marcha de un plan de choque por el empleo, un plan que hoy adelanto y que puede comenzar a ofrecer resultados en un más corto plazo adoptando iniciativas sobre estas tres áreas

básicas de actuación. El impulso del autoempleo, el fomento del empleo de la juventud y un programa específico dirigido a las personas paradas de larga duración.

Someteremos también a contraste estas iniciativas, porque también lo queremos compartir y completar. Ahora bien, adelanto con claridad que nos proponemos tomar las decisiones que nos permitan poner en marcha este plan de choque por el empleo a la mayor brevedad posible.

El momento es ahora, porque las necesidades que inspiran a este plan se están produciendo ahora.

Amesten dugun eta gure lanaren bidez bilatzen dugun eraikuntza soziala da pertsona guztiei ongizate ekonomikoa eta bizimodu duina izateko bermea ematen diena. Hauxe da zerbitzu publikoa den aldetik ekimen politikoaren lehen eta azken helburu nagusia.

Hauxe beraz ongi gorenaren ordezkari eta arduradun giza neureganatu dudan konpromezu pertsonala.

Voy a cerrar este primer capítulo dedicado a la reactivación económica y el empleo, con una mención expresa a la política social con la que mi Gobierno va a estar comprometido desde el primer día.

Soy plenamente consciente de que nuestra misión es velar por el equilibrio y la justicia social, estar más cerca de quien más sufre, de quien más nos necesita. Nuestro compromiso es garantizar unos servicios sociales de calidad para todas las personas; primero las personas. En este sentido, adelanto el compromiso programático del nuevo Gobierno con unas medidas en seis ámbitos de actividad que desde el más amplio acuerdo y consenso permitan mejorar la garantía y la eficacia de las ayudas sociales.

Priorizar las políticas de inserción social y laboral, garantizar desde la colaboración interinstitucional la sostenibilidad de la financiación de los

servicios sociales, incentivar la coordinación entre los diferentes servicios de empleo. Favorecer y fomentar el acceso a vivienda protegida en régimen de alquiler social y ejercer un mayor control y seguimiento de las prestaciones sociales.

Testuinguru honetan lehenasunen artean aipatu nahiko nuke premiazko beste helburu bat oinarritzko dena: pertsonen segurtasuna hobetzea alegia. Terrorismorik gabeko eskenatoki aukera ona da esfortzu publikoa hiritarrentzako neurriak aplikatzeko ekimenean jartzeko. Hauxe izango da Jaurilaritza berriarentzako ildo nagusi bat.

Quiero centrarme en el objetivo de garantizar una política social a favor de unos servicios públicos de calidad que va a inspirar la acción de mi Gobierno.

Nuestra misión va a ser recuperar el prestigio para el sistema vasco de salud dado que éste es uno de los pilares fundamentales de la calidad de vida y el bienestar de la sociedad. Fuimos la primera comunidad en garantizar un sistema sanitario tanto público como universal.

Ahora nuestro compromiso se centra en tres ámbitos que ubica a las personas como eje central y que fomenta una cultura de la salud. La transformación del sistema potenciando la atención primaria integral, garantizando la actualización de los equipamientos, desarrollando políticas de eficiencia en la gestión. El impulso de la participación, protagonismo e implicación de los profesionales y el desarrollo de la innovación y el conocimiento en beneficio del paciente. Nos proponemos mejorar la eficiencia del sistema vasco de salud con el objetivo, precisamente, de garantizar los principios con los que nos sentimos comprometidos. Un sistema sanitario público y universal que debe mejorar su rendimiento y calidad.

Honekin batera gure helbururik nagusienetako bat izango da bikaintasuna euskal hezkuntza sistemaren motore gisa berreskuratzea. Oinarri sendoa dugu lehenagotik itun integratzailea dugulako. Eta hala aitortzen dut.

Une honetan itun hori indartu behar dugu, arreta hezkuntza komunitate osoan jarritz.

Ez dugu onartuko hezkuntza banaketa elementu bihurtzerik. Espainian bada baina ez European, Madriletik banatzeko inposatzen saiatzen diren eredu horren aurrean, euskal hezkuntzaren autogobernu eredia indartzea planteatuko dugu. Alor honetan hezkuntza komunitate bera oinarritzko subjektua delarik. Hezkuntza funtsezko sektorea da, dugun aktiborik nagusia gure giza kapitala delako.

Gure etorkizuna prestakuntzan egingo dugun inbertsioaren neurrikoa izango da. Ondorioz, gure egitasmoan oinarritzko hezkuntza, lanbide heziketa, unibertsitatea eta ikerkuntza oinarritzko behar izan dira gurea moduko gizarte modernoan. Eleaniztasuna eta hezkuntza digitala bultzatzea eta irakasleak prestatzea dira hezkuntza alorrean dugun konpromezuaren gako nagusia.

Hori ere lotzen zaie etengabe prestatzeko kultura hedatzeko konpromezua. Eta baita ere barneko eta kanpoko ebaluazioari irekita dagoen hezkuntza sistema sustatzea. Kalitatezko zerbitzu publikoen alorrean baita ere kultura aipatu nahi dut, gizarte kohesiorako motorea delako. Gure konpromezua honako hau da: kultura politika bultzatzea, elkartze, truketze eta elkarriketaren emaitza gisa ulertzea.

Konpromezu honek lau ardatz jasotzen ditu: hiritar guztiek ondasun kulturalak gozatzeko duten eskubidea; gizarte eragileen partehartzea; ekoizpena sustatzea industria sortzaileen esparruan eta hiritarren hazkunde kulturala sustatzea. Helburu gisa jarri dugu gure gizartearen bizitasun kulturalari bide berria ematea. Ondareak eta ondarea zaintzetik hasita, abangoardia kulturei eman beharreko arretara.

Era berean Euskadin konpromezua bultzatu nahi dugu euskararekin eta elkarbizitza linguistikoarekin. Zuen baimenarekin gizartearen elkarbizitarako zutabetzat hartuko dut elebitasun berdintzaile eta orekatzailean sinesten dudalako. Hiritarrei aukera berdintasuna eta askatasuna benetan bermatzeko.

Zentzu honetan Gobernu berriak bere ihardunaren bidez erakutsiko du bere konpromezua.

Horretarako politika ekintzaile proaktibo eta eraginkorra bultzatzea planteatuko du. Sendotasun osoz aurrera egin dezagun. Konpromezu honek euskararen erabateko normaltasunera hurbil gaitzan. Jaun-andreok, hurrengo hitz hauekin amaituko dut lehen zatia. Zuek hala erabakitzen baduzue zuzenduko dudan gobernuak izango du beregain proposamenak egiteko eta aurkezteko ardura, konplizitateak bilatzeko lana, hori guztia egingo dugu. Gure herriak pairatzen duen krisi honetatik ateratzeko politika ekonomikoa eta politiko-soziala definitzeko beharko dugun ahalik eta adostasun mailarik gorena lortzearen.

Euskal hiritargo osoari ongizatezko zero muga berria eskaintzeko politikak egin ditzagun. Ardura hori geureganatuko dugu, argi jakinik lan handi honek denon lankidetzara eta laguntasuna beharko duela. Jakin badakit, jakin badakigu etengabeko erronka izango dela, hala neureganatuko dut, hala geureganatuko dugu.

Aurkezpenaren hasieran begirada errealista egin diot orainaldiari, zuen baimenarekin begirada itxaropentsua egin nahiko nioke etorkizunari, konbentziturata bainago aukera...

